పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

18. సూరతుల్ కహఫ్ పరిచయం

సూరతుల్ కహఫ్ మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 110 వాక్యాలున్నాయి. 12 రుకూలున్నాయి.

అవతరణా కాలం : వ్యాఖ్యాతలందరూ ఇది మక్కాలో అవతరించిందని అభిప్రాయపడుతున్నారు అని ఖుర్‌తుబీ పేర్కొన్నారు. ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) కూడా దీన్నే సమర్థిస్తున్నారు. మక్కాలో ముస్లిములపై అవిశ్వాసుల హింసలు, దౌర్జన్యాలు పెచ్చరిల్లినప్పుడు ఈ సూరహ్ అవతరించింది. దీనిద్వారా ముస్లిములను ఓదార్చి ప్రోత్సహిద్దామని, వారికి పూర్వం కూడా ముస్లిములు హింసలకూ, దౌర్జన్యాలకు గురయ్యారని, కాని వారు ఏమాత్రం అస్థిరతకు గురికాకుండా నిలకడగా ఉన్నారని హితబోధ చేయబడింది.

ప్రాశస్త్యం :

ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారని అబూదర్దా (రజి) ఉల్లేఖిస్తున్నారు : సూరహ్ కహఫ్ ప్రారంభంలోని 10 వాక్యాలు కంఠస్తం చేసినవాడు దజ్జాల్ ఉపద్రవం నుండి రక్షించబడతాడు. (ముస్లిం, అబూదావూద్, తిర్మిజి, నసాయి)

అబూ సయీద్ ఖుద్రీ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు, ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : శుక్రవారం నాడు సూరతుల్ కహఫ్ పఠించినవారి కొరకు రెండు శుక్రవారాల మధ్య ఒక వెలుగు ప్రకాశిస్తూ ఉంటుంది. (హాకిమ్)

కహఫ్ అంటే ఒక పెద్ద గుహ అని అర్థం. ఇలాంటి గుహలు పెద్ద కొండల్లో ఉంటాయి. అవిశ్వాసులు అడిగిన మూడు ప్రశ్నలకు సమాధానంగా ఈ సూరా అవతరించింది. 1. కహఫ్ వారంటే ఎవరు? 2. ఖిజర్ సంఘటన వాస్తవాలు ఏమిటి? 3. జుల్‌ఖర్నయిన్ సంఘటన ఇంతకీ ఏమిటీ? అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స) ను, ఆయన నిజంగానే ప్రవక్త అవునో కాదో తెలుసుకోవటానికి గ్రంథ ప్రజలు ప్రేరేపించగా ఇలా ప్రశ్నించారు. అల్లాహ్‌తఆలా ఆ మూడు ప్రశ్నలకు ఈ సూరహ్‌లో సమాధానాలిచ్చాడు.

1. కహఫ్ వారి సంఘటన :

క్రైస్తవ మతం తొలి కాలంలో కొందరు యువకులు విగ్రహారాధనకు విసుగు చెంది దేవుని ఏకత్వం వైపు మొగ్గి ముస్లింలుగా మారిపోయారు. ఈ వార్త రాజుకు తెలుస్తుంది. రాజు వారందరిని సభకు రప్పించి విచారిస్తాడు. వారు ఎలాంటి జంకులేకుండా సత్యాన్ని బహిర్గతం చేస్తారు. ఇది రాజుకు నచ్చదు. కాని మరోసారి విచారించటానికి వారికి కొన్ని రోజులు గడువిస్తాడు. వారు సభ నుండి తిరిగి వచ్చి పరస్పరం సంప్రదిస్తారు. గుట్టుచప్పుడు కాకుండా కొండగుహల్లో దాక్కుందామని నిర్ణయించుకుంటారు. అవిశ్వాసులకు దూరంగా ఉండి అల్లాహ్ ప్రార్థనలో నిమగ్నమయి ఉండాలని గుహలో దాక్కుంటారు.

వారు గుహలో ప్రవేశించిన వెంటనే అల్లాహ్ నిర్ణయం వల్ల వారికి నిద్ర ముంచుకొస్తుంది. ఆ స్థితిలోనే వారు అటూ ఇటూ కదులుతూ మెదులుతూ ఉంటారు. గుహలోపలి భాగం చాలా ఆశ్చర్యకరంగా ఉంది. జీవించటానికి తగిన ఏర్పాట్లన్నీ ఉన్నాయి. గాలి, వెలుతురు వచ్చేందుకు మార్గాలు ఉన్నాయి. సూర్యుడు ఉదయిస్తే కొంత వెలుతురు తప్పకుండా ప్రవేశిస్తుంది. ఆ యువకులు ఆ స్థితిలో నిద్రపోతున్నారు. వారితో పాటు ఒక కుక్క తన ముందు కాళ్ళు చాచి గుహద్వారం వద్ద కూర్చుంది.

ఈ పరిస్థితి అంతా ఎలా ఉందంటే ఎవరైనా ఆ గుహలోకి తొంగి చూస్తే భయాందోళనలకు గురయి అక్కడి నుండి పారిపోతారు. సంవత్సరాల తరబడి ఆ యువకులు నిద్రలోనే ఉన్నారు. జీవన శైలిలో మార్పులు జరుగుతాయి. రోమనులు క్రైస్తవులపై దాడిచేసి వారిని ఓడిస్తారు. ఈ విధంగా ఆ దేశం రోమనుల హస్తగతమవుతుంది. ఆ తరువాత అల్లాహ్ మహిమవల్ల వారు నిద్రలేస్తారు. మనం ఎంతకాలం నిద్రించామని పరస్పరం ప్రశ్నించుకుంటారు. మనలో ఎవరైనా వెళ్ళి ఆహారం తీసుకురావాలి, కాని చాలా జాగ్రత్తగా ఉండాలి. ఎందుకంటే రాజు చాలా కఠినుడు. విగ్రహారాధకుడూను. మనల్ని తన ధర్మాన్ని బలవంతంగా ఆచరించమని ఆదేశిస్తాడు, లేదా మనల్ని చంపివేస్తాడు. ఇవన్నీ మన ఇహపరాల్ని నష్టం కలిగిస్తాయి. వారిలో ఒక యువకుడు నాణాలు తీసుకొని పట్టణం వైపు వెళ్ళి చూడగా పరిస్థితులన్నీ వేరుగా ఉన్నాయి. క్రొత్త విధానాలు, క్రొత్త వ్యక్తులు అయోమయంగా కనబడ్డారు. కాని ఆ యువకుడు భయపడకుండా ఒక హోటల్ వద్దకు వెళ్ళి కొన్ని వస్తువులు ఎంచుకొని రుసుము (వెల) చెల్లించటానికి నాణెం ఇచ్చాడు. ఆ దుకాణదారుడు దాన్ని ప్రాచీన నాణెంగా గుర్తించాడు. ఈ విధంగా రహస్యం బయటపడింది. ప్రజలకు ఈ విషయం తెలియగానే ఆ వ్యక్తిని కొనియాడారు. వారి పట్ల శ్రద్ధ చూపారు. ఎందుకంటే అవిశ్వాస రాజుల పాలన అంతమయింది. అక్కడి ప్రజలు క్రైస్తవం స్వీకరించి ఉన్నారు.

ఆ వ్యక్తి ఇదంతా చూసి సంతోషించాడు. కాని అల్లాహ్ ప్రార్థనకే ప్రాముఖ్యం ఇచ్చాడు. తన స్నేహితుల వద్దకు వెళ్ళి జరిగినదంతా చెప్పాడు. ప్రజలు వారిని గుర్తించి వారిని నగరం వైపు రమ్మని నగర ప్రజలకు లాభం చేకూర్చమని ప్రాధేయపడ్డారు. కాని ఆ యువకులు సన్యాసం పుచ్చుకొని అక్కడే తమ మిగతా జీవితాన్ని గడిపారు. వారు మరణించిన తరువాత వారి స్మారక చిహ్నంగా వారి విగ్రహాలు తయారు చేయించారు. గుహద్వారం వద్ద ఒక ప్రార్థనాలయాన్ని నిర్మించారు. కహ్ఫ్ వారు మక్కా విశ్వాసులవలె వేధింపులకూ, హింసలకు గురయ్యారు. ఈ సంఘటనలో ముస్లిములకు ఓదార్పు ఉంది. కహ్ఫ్ వారిని రక్షించుకున్నట్లే విశ్వాసులనూ రక్షించుకోవటం జరుగుతుంది. వారికి తన అనుగ్రహాల్ని ప్రసాదించినట్లే ముస్లిములకూ అనుగ్రహించటం జరుగుతుంది. వారే సాఫల్యం పొందుతారు అని పేర్కొనబడింది.

2. మూసా మరియు ఖిజర్‌ల సంఘటన :

బుఖారీలో సయీద్ బిన్ జుబైర్ ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : తాను అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అబ్బాస్ (రజి)తో ఇలా అన్నారు. మూసా, ఖిజర్ గురించి నూఫ్ బకాలి ఇలా అన్నాడు : మరి మీ అభిప్రాయమేమిటి? దానికి

అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అబ్బాస్ (రజి) ఇలా అన్నారు : దైవవిరోధి అసత్యం పలుకుతున్నాడు. ఉబయ్ బిన్ కాబ్ నాతో ఇలా అన్నారు : ఆయన ప్రవక్త (స) ద్వారా ఇలా అన్నారు. ఒకసారి మూసా (అ) బనీ ఇస్రాయీల్‌ను ఉద్దేశించి ప్రసంగిస్తూ ఉండగా, ఒక వ్యక్తి లేచి అందరికన్నా గొప్ప పండితుడు ఎవరు? అని ప్రశ్నించాడు. అప్పుడు మూసా (అ) "నాకు అందరికంటే అధికంగా జ్ఞానం ప్రసాదించబడింది" అని అన్నారు. అల్లాహ్‌కు ఈ సమాధానం నచ్చలేదు. "అల్లాహ్‌కే తెలుసు" అని అంటే బాగుండేది. రెండు సముద్రాలు కలిసేచోట మా దాసుడు ఒకడున్నాడు, నీకంటే గొప్ప జ్ఞానం, వివేకం కలవాడు ఉన్నాడు అని ఆయనకు తెలియపరచబడింది. నీ దాసుని వరకు చేరే దారి ఏది అని మూసా (అ) ప్రశ్నించారు. అల్లాహ్ ఇలా అన్నాడు – చేపను మీ ప్రయాణ ఆహారంగా తీసుకొని వెళ్ళండి. అది ఎక్కడ తప్పిపోతే అక్కడ ఆ వ్యక్తి దొరుకుతాడు. మూసా (అ) తన టిఫిన్‌లో చేప ఉంచి, ఇంకా యూషా బిన్ నూన్‌ని వెంట తీసుకొని ఆ వ్యక్తిని వెదకటానికి బయలుదేరారు. చాలా దూరం ప్రయాణం చేసి ఒక బండరాయిపై నిద్రపోయారు. చేపలో ప్రాణం వచ్చింది. అది సముద్రంలోకి పోయింది. అది వెళ్ళిన కొంతదూరం వరకు మంచు గడ్డలా ఒక గీత ఏర్పడింది. ఇదంతా యూషా బిన్ నూన్ కంటపడింది. ఎందుకంటే అతను మూసాకన్నా ముందు నిద్రలేచారు. కాని ఈ విషయాన్ని అతనికి తెలుపటం మరచిపోయారు. ఇద్దరూ ప్రయాణం ప్రారంభించారు. రెండవరోజు అలసట చెంది చేప తిందామని అనుకున్నారు. ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు – తెలిపిన స్థలానికి చేరటంలో మూసా ఏమాత్రం అలసట చెందలేదు. కాని గమ్యం దాటి ముందుకు పోయినపుడు అలసిపోయారు. అప్పుడు యూషా బిన్ నూన్ ఇలా అన్నారు : మనం విశ్రాంతి తీసుకున్నచోట చేపకు ప్రాణం వచ్చింది. అది సముద్రంలోనికి పోయింది. ఈ విషయమును మీతో నేను చెప్పటం మరచిపోయాను. ఇది షైతాన్ పనే. సముద్రంలో ఏర్పడిన ఆ గీత చేపకు మార్గం అనీ ప్రవక్త (స) అన్నారు. మనం వెదుకుతున్న స్థలం అదే కదా అని ఇద్దరూ మాట్లాడుకుంటూ వెనుదిరిగారు. ఆ రాతిబండ వరకు చేరుకున్నారు. అక్కడ ఒక వ్యక్తి మంచి దుస్తులు ధరించి కూర్చున్నాడు. మూసా (అ) అతనికి 'సలామ్' చేసారు. మీ ప్రాంతంలో 'సలాం ఎక్కడ' ఆ వ్యక్తి పేరే ఖిజర్. అప్పుడు మూసా (అ) "అల్లాహ్ మీకు ప్రత్యేకంగా ప్రసాదించిన జ్ఞానాన్ని నేర్చుకునేందుకు వచ్చాను" అని మూసా (అ) అన్నారు. ఖిజర్ ఇలా అన్నారు – "నా వెంట ఉండి ఆ విషయాల పట్ల సహనం పాటించలేరు. ఓ మూసా! మీకు ఇవ్వబడని జ్ఞానం నాకు ఇవ్వబడింది." "ఇన్‌షాఅల్లాహ్ మీరు నన్ను సహనం పాటించేవానిగా పొందుతారు. నేను ఏమాత్రం మీ ఆజ్ఞలను ఉల్లంఘించను" అని మూసా (అ) అన్నారు. "నా వెంట ఉండి మీరు చూస్తున్న ఎటువంటి సంఘటన గురించైనా ప్రశ్నించరాదు. నా అంతట నేనే వాటి గురించి వివరిస్తాను" అని ఖిజర్ అన్నారు.

దానికి మూసా (అ) సమ్మతించి, ఇద్దరూ ప్రయాణమయ్యారు. సముద్రతీరాన ముందు నుంచి ఒక నౌక కంట పడింది. ఇద్దరూ పడవలో ప్రయాణమయ్యారు. కొంతదూరం వెళ్ళిన తర్వాత ఖిజర్ (అ) పడవ ముందు భాగం నుండి ఒక చెక్కను తీసివేసి నావకు కన్నం వేసారు. అది చూసి మూసా (అ) ఉండలేకపోయారు. "మనకు ఉచితంగా ఎక్కించి, మనకు ఎంతో ఉపకారం చేసారు. దానికి ప్రతిఫలంగా

మీరు పడవకు కన్నం వేస్తారా!? పడవతో సహా అందరూ మునిగిపోతారు. ఇది ఎంతమాత్రం బాగా లేదు” అన్నారు. “మీరు నా వెంట ఉండి ఎంతమాత్రం సహనం పాటించలేరని ముందే చెప్పాను” అని ఖిజర్ అన్నారు. “నేను మరచిపోయాను. మన్నించండి” అని మూసా (అ) అన్నారు. ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు : ఈ మొదటి ప్రశ్న మరచి ప్రశ్నించారు. ఆ సమయంలోనే ఒక పిచ్చుక వచ్చి కొన్ని చుక్కల నీళ్ళు త్రాగింది. అప్పుడు ఖిజర్ (అ) ఇలా అన్నారు : “దైవజ్ఞానం ముందు మన జ్ఞానం కూడా ఇటువంటిదే.”

పడవ తీరం చేరింది. ఇద్దరూ ఒక వైపు బయలుదేరారు. తీరం వెంబడి వెళ్తున్నారు. ఒక మైదానంలో కొంతమంది పిల్లలు ఆడుకుంటున్నారు. ఖిజర్ ముందుకు వెళ్ళి వారిలో ఒక పిల్లవాడ్ని చంపివేసారు. మూసా ఉండలేక, “అన్యాయంగా ఎందుకు చంపారు” అని ప్రశ్నించారు. అప్పుడు ఖిజర్ (అ) “నా వెంట ఉండి సహనం పాటించలేరని నేను ముందే చెప్పానుగా” అన్నారు. ఈ విషయం మొదటి దానికన్నా క్రూరమైనది అవటం వల్ల మూసా సహించలేకపోయారు. “దయచేసి దీన్ని కూడా క్షమించండి. దీని తరువాత ప్రశ్నిస్తే నన్ను మీ వెంట ఉండనివ్వకండి” అని ప్రాధేయపడ్డారు. ఇద్దరూ బయలుదేరారు. ఒక పట్టణంలోనికి ప్రవేశించారు. అక్కడి ప్రజలు మంచి స్థితిలో ఉన్నా వారిద్దరినీ అతిథులుగా స్వీకరించ నిరాకరించారు. వారిద్దరూ ఆ పట్టణంలో నడుస్తూ ఖిజర్(అ) ఒక ఇంటి వైపు వెళ్ళి దాని వంగి ఉన్న గోడను మరమ్మత్తు చేసి సరిచేసారు. “మనల్ని ఈ ఊరి వారు అతిథులుగా స్వీకరించలేదు, నిలువనీడ ఇవ్వలేదు. ఎలాంటి ప్రతిఫలం తీసుకోకుండా మీరు ఈ సేవ చేసివేసారు. ప్రతిఫలం తీసుకుంటే సరిపోయేది” అని మూసా (అ) అన్నారు. అప్పుడు ఖిజర్ (అ) ఇక మనిద్దరం కలసి ఉండలేము అని తెలిపి జరిగిన మూడు సంఘటనల గూర్చి వివరించారు. ఇవన్నీ అల్లాహ్ ఆజ్ఞానుసారమే అని తెలియజేసారు.

ఖుర్ఆన్‌లోని సూరతుల్ కహ్ఫ్‌లో ఒక రాజును గురించి ప్రస్తావించబడింది. అతనికి జుల్‌ఖర్‌నైన్ అనే బిరుదు ఉండేది. అతని అధికారం తూర్పు పడమరల వరకు వ్యాపించి ఉండేది. అతను రాజ్యాలను జయిస్తూ ఒక ప్రాంతానికి చేరుకున్నాడు. అక్కడి ప్రజలు యాజూజ్, మాజూజ్‌లు మమ్మల్ని అనేక విధాలుగా హింసిస్తున్నారనీ, మమ్మల్ని నాశనం చేస్తున్నారని మీరు వారి బారి నుండి మమ్మల్ని కాపాడమని వేడుకున్నారు. జుల్‌ఖర్‌నైన్ అది విని వారిని ఓదార్చి ఇనుమును, రాగిని కరిగించి రెండు కొండల మధ్య ఒక గోడను నిర్మించారు. ఈ విధంగా వారు యాజూజ్, మాజూజ్‌ల నుండి రక్షణ పొందారు. (రక్షింపబడ్డారు).

ఖుర్ఆన్‌లో జుల్‌ఖర్‌నైన్ గురించి రెండు విషయాలు ఉన్నాయి. ఒకటి: ఆనకట్ట, అది రెండు కొండల మధ్య నిర్మించబడిందని, ఇంకా యాజూజ్, మాజూజ్‌లు వచ్చే మార్గాన్ని మూసివేసారు. (18 : 94). ఇంకా ఆ గోడ ఇనుప ఇటుకలతో, కరిగించిన రాగితో నిర్మించబడింది.

https://teluguislam.net/quran/

18. అల్ కహఫ్

ఆయత్‌లు : 110 **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

(1) అల్లాహ్ మాత్రమే స్తుతింపదగినవాడు. ఆయన తన దాసునిపై ఈ గ్రంథాన్ని అవతరింపజేసాడు. అందులో ఎలాంటి వక్రత్వాన్ని ఉంచలేదు. (2) అది సూటిగా, ఉన్నది ఉన్నట్లుగానే ప్రకటించే గ్రంథం. దాని ద్వారా అతను దేవుని కఠిన శిక్షను గురించి ప్రజలను హెచ్చరించాలని, విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసేవారికి మంచి ప్రతిఫలం లభిస్తుంది అనే శుభవార్తనూ (3) అందులోనే వారు కలకాలం ఉంటారు అనే శుభవార్తనూ అందజేయాలని,

(4) అల్లాహ్ ఎవరినో కుమారుడుగా వరించాడు అని పలికే ప్రజలను భయపెట్టాలని. (5) ఈ విషయం గురించి వారికిగాని, వారి తాతముత్తాతలకుగానీ ఎటువంటి జ్ఞానం లేదు. వారి నోట వెలువడే ఈ మాట అత్యంత దారుణమైనది. వారు కేవలం అబద్ధాన్ని మాత్రమే వాగుతున్నారు. (6) ఓ ప్రవక్తా! ఒకవేళ వారు ఈ ఉపదేశాన్ని విశ్వసించకపోతే, బహుశా నీవు వారి కోసం దుఃఖిస్తూ నీ ప్రాణాన్నే కోల్పోతావేమో!

(7) యదార్థం ఏమిటంటే ప్రజలలో మంచి పనులు చేసేవారెవరో పరీక్షించాలని, భూమిపై ఉన్న వస్తు సామగ్రినంతటినీ, మేము భూమికి అలంకారంగా చేసాము.

(8) చివరకు మేము దానినంతటినీ చదునైన మైదానంగా చేసివేయనున్నాము.

(9) గుహవారు, శిలాఫలకం వారు మా సూచనలలో ఒక అద్భుతమైన సూచన అని మీరు భావిస్తున్నారా?

آياتها 110 سورة الكهف مكية 18 ركوعاتها 12

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْٓ اَنْزَلَ عَلٰى عَبْدِهِ الْكِتٰبَ وَلَمْ
يَجْعَلْ لَّهٗ عِوَجًا ۜ ﴿1﴾
قَيِّمًا لِّيُنْذِرَ بَاْسًا شَدِيْدًا مِّنْ لَّدُنْهُ وَيُبَشِّرَ
الْمُؤْمِنِيْنَ الَّذِيْنَ يَعْمَلُوْنَ الصّٰلِحٰتِ اَنَّ لَهُمْ
اَجْرًا حَسَنًا ۙ ﴿2﴾
مَّاكِثِيْنَ فِيْهِ اَبَدًا ۙ ﴿3﴾
وَّيُنْذِرَ الَّذِيْنَ قَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا ۤ ﴿4﴾
مَا لَهُمْ بِهٖ مِنْ عِلْمٍ وَّلَا لِاٰبَآئِهِمْ ۭ كَبُرَتْ
كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ اَفْوَاهِهِمْ ۭ اِنْ يَّقُوْلُوْنَ اِلَّا
كَذِبًا ﴿5﴾
فَلَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَّفْسَكَ عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ اِنْ لَّمْ يُؤْمِنُوْا
بِهٰذَا الْحَدِيْثِ اَسَفًا ﴿6﴾
اِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْاَرْضِ زِيْنَةً لَّهَا لِنَبْلُوَهُمْ
اَيُّهُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا ﴿7﴾
وَاِنَّا لَجٰعِلُوْنَ مَا عَلَيْهَا صَعِيْدًا جُرُزًا ۭ ﴿8﴾
اَمْ حَسِبْتَ اَنَّ اَصْحٰبَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيْمِ ۙ
كَانُوْا مِنْ اٰيٰتِنَا عَجَبًا ﴿9﴾

اِذۡ اَوَى الۡفِتۡيَةُ اِلَى الۡكَهۡفِ فَقَالُوۡا رَبَّنَاۤ اٰتِنَا
مِنۡ لَّدُنۡكَ رَحۡمَةً وَّهَيِّئۡ لَنَا مِنۡ اَمۡرِنَا
رَشَدًا ﴿10﴾
فَضَرَبۡنَا عَلٰۤى اٰذَانِهِمۡ فِى الۡكَهۡفِ سِنِيۡنَ
عَدَدًا ۙ ﴿11﴾
ثُمَّ بَعَثۡنٰهُمۡ لِنَعۡلَمَ اَىُّ الۡحِزۡبَيۡنِ اَحۡصٰى لِمَا
ع 1 12 13 لَبِثُوۡۤا اَمَدًا ۧ ﴿12﴾
نَحۡنُ نَقُصُّ عَلَيۡكَ نَبَاَهُمۡ بِالۡحَـقِّ‌ ؕ اِنَّهُمۡ فِتۡيَةٌ
اٰمَنُوۡا بِرَبِّهِمۡ وَزِدۡنٰهُمۡ هُدًى ۖ ﴿13﴾
وَّرَبَطۡنَا عَلٰى قُلُوۡبِهِمۡ اِذۡ قَامُوۡا فَقَالُوۡا رَبُّنَا
رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ لَنۡ نَّدۡعُوَا۟ مِنۡ دُوۡنِهٖۤ
اِلٰهًا‌ لَّـقَدۡ قُلۡنَاۤ اِذًا شَطَطًا ﴿14﴾
هٰٓؤُلَاۤءِ قَوۡمُنَا اتَّخَذُوۡا مِنۡ دُوۡنِهٖۤ اٰلِهَةً‌ ؕ لَوۡلَا
يَاۡتُوۡنَ عَلَيۡهِمۡ بِسُلۡطٰنٍۢ بَيِّنٍ‌ ؕ فَمَنۡ اَظۡلَمُ مِمَّنِ
افۡتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا ؕ ﴿15﴾
وَاِذِ اعۡتَزَلۡتُمُوۡهُمۡ وَمَا يَعۡبُدُوۡنَ اِلَّا اللّٰهَ فَاۡوٗۤا
اِلَى الۡكَهۡفِ يَنۡشُرۡ لَـكُمۡ رَبُّكُمۡ مِّنۡ رَّحۡمَتِهٖ
وَيُهَيِّئۡ لَـكُمۡ مِّنۡ اَمۡرِكُمۡ مِّرۡفَقًا ﴿16﴾

(10) ఆ గుహలో ఆశ్రయం పొందిన ఆ యువకులు, "ప్రభూ! నీ ప్రత్యేక కారుణ్యాన్ని మాకు ప్రసాదించు. మా వ్యవహారాన్ని చక్కబెట్టు" అని వేడుకున్నారు. (11) అప్పుడు మేము వారిని అదే గుహలో జోకొట్టి ఏళ్ళ తరబడి గాఢనిద్రలో ఉంచాము. (12) తరువాత మేము వారిని మేల్కొలిపాము. ఆ రెండు వర్గాలలో ఏ వర్గం వారు తాము గుహలో ఉన్న కాలాన్ని ఖచ్చితంగా లెక్క కడతారో పరీక్షిద్దామని. (13) మేము వారి అసలు గాథను నీకు వినిపిస్తున్నాము. వారు తమ ప్రభువును విశ్వసించిన కొందరు యువకులు. మేము వారికి సన్మార్గంపై నడపటంలో అభివృద్ధిని ప్రసాదించాము.

(14) వారు లేచి ఈ ప్రకటన చేసినప్పుడు మేము వారి హృదయాలకు దృఢత్వాన్ని కలుగజేసాము. "ఆకాశాలకు, భూమికి ప్రభువైనవాడే మా ప్రభువు. మేము ఆయనను త్రోసిరాజని (కాదని) మరొకణ్ణి దేవునిగా చేసుకొని వేడుకోము. ఒకవేళ మేము అలాచేస్తే, పూర్తిగా అనుచితమైన దానిని చేసిన వారమవుతాము."

(15) మన జాతివారైన వీరు విశ్వప్రభువును కాదని ఇతర దైవాలను సృష్టించుకున్నారు. ఈ దైవాలు ఆరాధ్యులని స్పష్టమైన ప్రమాణాన్ని దేన్నయినా ఈ ప్రజలు ఎందుకు తీసుకురారు? అల్లాహ్ విషయంలో అభూత కల్పనకు పాల్పడిన వాడిని మించిన దుర్మార్గుడెవడు కాగలడు?

(16) ఇప్పుడు మీరు వారితోను, అల్లాహ్‌ను కాదని వారు ఆరాధించే దేవుళ్ళతోను సంబంధాలను త్రెంచుకున్నారు. కనుక, ఇక పదండి. ఫలానా గుహలో ప్రవేశించి ఆశ్రయం పొందండి. మీ ప్రభువు మీపై తన కారుణ్య ఛాయను విస్తరింపజేస్తాడు. మీ కార్యసిద్ధికై సకల సామగ్రిని సమకూరుస్తాడు.

وَتَرَى الشَّمْسَ اِذَا طَلَعَتْ تَّزٰوَرُ عَنْ كَهْفِهِمْ
ذَاتَ الْيَمِيْنِ وَاِذَا غَرَبَتْ تَّقْرِضُهُمْ ذَاتَ
الشِّمَالِ وَهُمْ فِيْ فَجْوَةٍ مِّنْهُ ؕ ذٰلِكَ مِنْ اٰيٰتِ
اللّٰهِ ؕ مَنْ يَّهْدِ اللّٰهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ ۚ وَمَنْ يُّضْلِلْ
فَلَنْ تَجِدَ لَهٗ وَلِيًّا مُّرْشِدًا ﴿17﴾ ع 2 5 14

وَتَحْسَبُهُمْ اَيْقَاظًا وَّهُمْ رُقُوْدٌ ۖ وَّنُقَلِّبُهُمْ
ذَاتَ الْيَمِيْنِ وَذَاتَ الشِّمَالِ ۖ وَكَلْبُهُمْ
بَاسِطٌ ذِرَاعَيْهِ بِالْوَصِيْدِ ؕ لَوِ اطَّلَعْتَ عَلَيْهِمْ
لَوَلَّيْتَ مِنْهُمْ فِرَارًا وَّلَمُلِئْتَ مِنْهُمْ رُعْبًا ﴿18﴾

وَكَذٰلِكَ بَعَثْنٰهُمْ لِيَتَسَآءَلُوْا بَيْنَهُمْ ؕ قَالَ
قَآئِلٌ مِّنْهُمْ كَمْ لَبِثْتُمْ ؕ قَالُوْا لَبِثْنَا يَوْمًا
اَوْ بَعْضَ يَوْمٍ ؕ قَالُوْا رَبُّكُمْ اَعْلَمُ بِمَا
لَبِثْتُمْ ؕ فَابْعَثُوْا اَحَدَكُمْ بِوَرِقِكُمْ هٰذِهٖ اِلَى
الْمَدِيْنَةِ فَلْيَنْظُرْ اَيُّهَا اَزْكٰى طَعَامًا فَلْيَاْتِكُمْ
بِرِزْقٍ مِّنْهُ وَلْيَتَلَطَّفْ وَلَا يُشْعِرَنَّ بِكُمْ
اَحَدًا ﴿19﴾

(17) వారిని నీవు గుహలో చూచినప్పుడు, సూర్యుడు ఉదయించేటప్పుడు, వారి గుహను తాకకుండా కుడి ప్రక్కగా పైకిపోయినట్లుగానూ, అస్తమించేటప్పుడు వారికి దూరంగా ఎడమ ప్రక్కగా దిగిపోయి నట్లుగానూ నీకు గోచరిస్తుంది. వారు గుహలోపల ఒక సువిశాలమైన స్థలంలో పడి ఉన్నారు. ఇది అల్లాహ్ సూచనలలో ఒక సూచన. అల్లాహ్ సన్మార్గం చూపినవాడే అసలు సన్మార్గం పొందినవాడు. అల్లాహ్ మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేసినవాడిని మార్గం చూపి, సంరక్షించేవాణ్ణి నీవు పొందలేవు. (18) వారిని నీవు చూచి, వారు మేల్కొనే ఉన్నారని అనుకుంటావు. వాస్తవానికి వారు నిద్రపోతున్నారు. మేము వారిని కుడిప్రక్కకూ, ఎడమ ప్రక్కకూ దొర్లేలా మరలి పడుకునేలా చేసేవారము. వారి కుక్క గుహ ముఖద్వారం వద్ద ముందు కాళ్ళను చాచి కూర్చుని ఉండేది. ఒకవేళ నీవు వారిని తొంగిచూస్తే, వెనక్కి తిరిగి పారిపోతావు. ఆ దృశ్యాన్ని చూచిన కారణంగా నీవు భయకంపితుడవు అవుతావు. (19) మేము ఇదే అద్భుత మహిమ ద్వారా వారిని మేల్కొలిపి కూర్చోబెట్టాము. వారు పరస్పరం ప్రశ్నించు కోవాలని. వారిలో ఒకడు మనం ఈ స్థితిలో ఎంతకాలం ఉన్నాము? అని అడిగాడు. మిగతావారు, "బహుశా ఒక రోజంతానో లేక దానికంటే కొంచెం తక్కువగానో ఉండి ఉంటాము" అని అన్నారు. మళ్ళీ ఇలా అన్నారు వారంతా : "అల్లాహ్‌యే బాగా ఎరుగును, మనం ఈ స్థితిలో ఎంతకాలం గడిపామో. సరే, ఇక ఈ వెండి నాణాన్ని ఇచ్చి మనలో ఎవరినైనా నగరానికి పంపుదాము. అతడు మంచి భోజనం ఎక్కడ దొరుకుతుందో కనుక్కొని, తినటానికేదైనా తీసుకువస్తాడు. అతడు కాస్త తెలివిగా వ్యవహ రించాలి. మనము ఇక్కడ ఉన్నామని ఎవరికైనా తెలిసేవిధంగా అతడు ప్రవర్తించకూడదు.

إِنَّهُمْ إِن يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ أَوْ
يُعِيدُوكُمْ فِي مِلَّتِهِمْ وَلَن تُفْلِحُوا إِذًا
أَبَدًا ﴿20﴾

وَكَذَٰلِكَ أَعْثَرْنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوا أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ
حَقٌّ وَأَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيهَا إِذْ
يَتَنَازَعُونَ بَيْنَهُمْ أَمْرَهُمْ فَقَالُوا ابْنُوا
عَلَيْهِم بُنْيَانًا رَّبُّهُمْ أَعْلَمُ بِهِمْ قَالَ
الَّذِينَ غَلَبُوا عَلَىٰ أَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِم
مَّسْجِدًا ﴿21﴾

سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ رَّابِعُهُمْ كَلْبُهُمْ وَيَقُولُونَ
خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ رَجْمًا بِالْغَيْبِ
وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَثَامِنُهُمْ كَلْبُهُمْ قُل رَّبِّي
أَعْلَمُ بِعِدَّتِهِم مَّا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا قَلِيلٌ فَلَا
تُمَارِ فِيهِمْ إِلَّا مِرَاءً ظَاهِرًا وَلَا تَسْتَفْتِ
فِيهِم مِّنْهُمْ أَحَدًا ﴿22﴾ ع 3 5 15

وَلَا تَقُولَنَّ لِشَيْءٍ إِنِّي فَاعِلٌ ذَٰلِكَ غَدًا ﴿23﴾
إِلَّا أَن يَشَاءَ اللَّهُ وَاذْكُر رَّبَّكَ إِذَا نَسِيتَ
وَقُلْ عَسَىٰ أَن يَهْدِيَنِ رَبِّي لِأَقْرَبَ مِنْ هَٰذَا
رَشَدًا ﴿24﴾

(20) ఒకవేళ వారు మనల్ని పట్టుకుంటే, రాళ్ళతో కొట్టి చంపేస్తారు. లేదా బలవంతంగా మనల్ని తమ సంఘంలో మళ్ళీ కలుపుకుంటారు. అలా జరిగితే, మీరు ఎన్నటికీ సాఫల్యం పొందలేరు. (21) ఈ విధంగా మేము నగరవాసులకు వారి ఉనికిని గురించి తెలియజేశాము. అల్లాహ్ చేసిన వాగ్దానం సత్యమైనదనీ ప్రళయ సమయం నిస్సందేహంగా వచ్చి తీరుతుందనీ ప్రజలు తెలుసుకోవాలని. కాని ప్రజలు వారితో ఎలా వ్యవహరించాలి అనే విషయం గురించి పరస్పరం వాదులాడుకుంటున్నారు. కొందరు "వారిమీద ఒక గోడ కట్టండి. వారి ప్రభువుకే వారి వ్యవహారం గురించి బాగా తెలుసు" అని అన్నారు. కాని ఈ వ్యవహారంలో పైచేయిగా ఉన్నవారు, "మేము వారిమీద ఒక ఆరాధనా మందిరాన్ని నిర్మిస్తాము" అని అన్నారు.

(22) కొంతమంది "వారు ముగ్గురు, నాల్గవది వారి కుక్క" అని అంటారు. మరికొందరు, "వారు ఐదుగురు, ఆరోది వారి కుక్క" అని అంటారు. వారందరూ కేవలం అర్థరహితంగా వాగుతున్నారు. మరికొందరు, "వారు ఏడుగురు, ఎనిమిదవది వారి కుక్క" అని కూడా అంటారు. ఇలా అను : వారు ఎందరో నా ప్రభువే బాగా ఎరుగును. కొందరికి మాత్రమే వారి నిజమైన సంఖ్య తెలుసు. కనుక స్థూలంగా తప్ప వారి సంఖ్యను గురించి ప్రజలతో వాదించకు. ఇంకా వారిని గురించి ఎవరినీ ప్రశ్నించకు. (23) చూడు! ఏ విషయాన్ని గురించియైనా, ఎన్నడూ నేను ఈ పనిని రేపుచేస్తాను అని అనకు. (24) అల్లాహ్ కోరితేనే తప్ప, ఒకవేళ మరపువల్ల నీవు అలా అంటే, వెంటనే నీ ప్రభువును స్మరించుకొని ఇలా అను : "నా ప్రభువు ఈ వ్యవహారంలో సత్యానికి అతి దగ్గరగా ఉన్న విషయం వైపునకు నాకు మార్గం చూపుతాడని నేను ఆశిస్తున్నాను."

وَلَبِثُوا فِي كَهْفِهِمْ ثَلٰثَ مِائَةٍ سِنِينَ وَازْدَادُوا تِسْعًا ﴿25﴾	(25) వారు తమ గుహలో మూడు వందల సంవత్సరాలు ఉన్నారు. తొమ్మిది సంవత్సరాలు ఇంకా అధికం చేసారు.
قُلِ اللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا لَبِثُوا ۚ لَهٗ غَيْبُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ اَبْصِرْ بِهٖ وَاَسْمِعْ ۭ مَا لَهُمْ مِّنْ دُوْنِهٖ مِنْ وَّلِيٍّ ۡ وَلَا يُشْرِكُ فِيْ حُكْمِهٖٓ اَحَدًا ﴿26﴾	(26) నీవు ఇలా చెప్పు : వారు ఆ స్థితిలో ఉన్న కాలాన్ని అల్లాహ్‌యే బాగా ఎరుగును. ఆకాశాలలోనూ, భూమిలోనూ గుప్తంగా ఉన్న సమస్త విషయాలు ఆయనకు మాత్రమే తెలుసు. ఎంత అద్భుతమైన వాడు ఆ చూసేవాడు, ఆ వినేవాడు, ఆయన తప్ప మరెవ్వడూ లేడు. అంతేకాదు ఆయన తన ప్రభుత్వాధికారంలో ఎవరినీ భాగస్వామిగా చేర్చుకోడు.

అల్ కహఫ్

1 – 26 వాక్యాల వివరణ 1వ వాక్యం : ఉసైద్ బిన్ హుజైర్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : తాను రాత్రి సమయంలో ఈ సూరహ్‌ను పఠిస్తున్నారు. అకస్మాత్తుగా వారి జంతువు బెదురుతుండటం గమనించారు. విషయం ఏమిటా అని పరిశీలించారు. ఆయనకు ఒక మేఘం కనబడింది. అది వారిని కప్పి వేసింది. ప్రవక్త అనుచరుడు దాన్ని గురించి ప్రవక్త (స)కు విన్నవించుకున్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : ఈ సూరాను పఠిస్తూ ఉండండి. ఖుర్ఆన్ పఠిస్తున్నప్పుడు శాంతి అవతరిస్తుంది. (సహీహ్ బుఖారి – హ.నెం. 724)

అల్లాహ్‌తఆలా చాలా సూరాల ఆరంభంలో, చివరలో తన గొప్పతనాన్ని గురించి ప్రస్తావించాడు. దీనిద్వారా ప్రతి కార్యం అల్లాహ్ గొప్పతనం ద్వారా ప్రారంభం కావాలి, సమాప్తం అవ్వాలి. ఇంకా మహాప్రవక్త (స) అల్లాహ్ దాసులని, అదే గొప్ప స్థానమని పేర్కొనబడింది. ఖుర్ఆన్‌లో గ్రాంధికంగా, నిర్వచనపరంగా ఎటువంటి లోపం లేదు. ఇది వెనుకటి అన్ని గ్రంథాలకంటే ఉన్నతమైనది. సత్యాన్ని సత్యంగా, అసత్యాన్ని అసత్యంగా ధృవీకరిస్తుంది. ఖుర్ఆన్ అవిశ్వాసులకు ఉభయ లోకాల శిక్ష నుండి హెచ్చరిస్తుంది. విశ్వాసులకు స్వర్గ శుభవార్తలను ఇస్తుంది. ఆ స్వర్గంలో సెలయేరులు పారుతూ ఉంటాయి. వారు అందులో ఎల్లప్పుడూ ఉంటారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

8వ వాక్యం : వీరు ఇహలోక సుఖాలలో మునిగి తేలుతున్నారు. అయితే మేము ప్రళయాన్ని సృష్టించి ఈ నేలను చదునైన మైదానంగా చేసివేస్తాము.

9వ వాక్యం : అనేక వ్యాఖ్యానాలవల్ల యూదులు ప్రేరిపించటం వల్లే అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స)ను ప్రశ్నించేవారని తెలుస్తుంది. 1. కహఫ్ వారి వృత్తాంతం 2. మూసా మరియు ఖిజర్‌ల వృత్తాంతం. 3. జుల్‌ఖర్‌నైన్ వృత్తాంతం. సూరె యూసుఫ్‌లో సమాధానమిస్తూ ఆ వృత్తాంతం మక్కా అవిశ్వాసులకు, ముస్లిములకు పోలి ఉందని అల్లాహ్ నిరూపించాడు. ప్రవక్త (స)ను తిరస్కరించినందుకు పర్యవసానం వారు తెలుసుకోవాలని, ఇంకో వైపు హింసలకు గురవుతున్న ముస్లిముల మనోభావాలు వికసించాలని ఈ సూరాలో కూడా మక్కా సంఘటనలను ఇందులో ఉన్న సంఘటనలతో పోల్చడం జరుగుతుంది. మా సూచనలు ఒకదాన్ని మించినది ఇంకొకటి అని నిరూపించటం జరిగింది. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

10వ వాక్యం : ఈ యువకులనే కహఫ్ (గుహ)వారు అని అనటం జరిగింది. వివరాలు ముందున్నాయి.

వారు తమ ధర్మాన్ని కాపాడుకోవటానికి ఆ గుహలో దాక్కొని ప్రార్థించారు. ఈ సంఘటనలో మానవుల కోసం గొప్ప గుణపాఠం ఉన్నది. ఈనాడు చాలామంది యువకులు తమ కాలాన్ని వృథా చేస్తున్నారు. అల్లాహ్ గురించి ఏమాత్రం ఆలోచించరు. వీరు తమ జీవితాన్ని దైవప్రార్థనలో గడిపితే ఎంతో బాగుండేది. ఆ యువకులు అల్లాహ్‌ని తన కారుణ్యం ద్వారా తమకు నిలకడ ప్రసాదించమని, మార్గం చూపమని ప్రార్థించారు. అల్లాహ్ వారి ప్రార్థనను స్వీకరించాడు. వారిని సంవత్సరాల తరబడి నిద్రలో ముంచివేసాడు. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

12వ వాక్యం : వారు నిద్రపోయిన కాలాన్ని గురించి రెండు వర్గాల్లో ఉన్న అభిప్రాయ భేదాల్ని తొలగించడానికి మేము వారిని నిద్రనుండి మేల్కొలిపాము. (అల్ ఫజ్‌లుల్ కబీర్).

13వ వాక్యం : ఇప్పుడు కహఫ్ వృత్తాంతం వివరంగా పేర్కొనటం జరిగింది. ఈ యువకులు తమ జాతివారి అభిమతాన్ని కాదని దేవుని ఏకత్వాన్ని స్వీకరించారు. అల్లాహ్‌తఆలా వారి హృదయాలకు నిలకడను ప్రసాదించాడు. వారు తమ ధర్మ రక్షణ కోసం ఇల్లు వాకిలీ వదలి వలస పోవటాన్ని ఎన్నుకున్నారు. ప్రాపంచిక వ్యామోహాలను తిరస్కరించి ఆ గుహ జీవితానికి సిద్ధమయ్యారు. వృద్ధుల కన్నా యువకులే తొందరగా సత్యాన్ని స్వీకరిస్తారని ఇబ్నె కసీర్ అభిప్రాయపడ్డారు. ఎందుకంటే ఖురైష్‌కు చెందిన చాలామంది వృద్ధులు తిరస్కారాన్నే అనుసరించారు. చాలా కొద్దిమంది మాత్రమే ఇస్లాం స్వీకరించారు. విశ్వాసం పెరుగుదల, తగ్గుదల జరుగుతుందని అనేకమంది ధర్మవేత్తలు అభిప్రాయపడుతున్నారు. వారు ఈసా (అ) ధర్మాన్ని అవలంబించారని ఒక అభిప్రాయం. కాని ఇబ్నె కసీర్ దాన్ని ఖండించారు.

ఎందుకంటే ఒకవేళ ఆ యువకులు క్రైస్తవులు అయితే యూదులు వారి సంఘటనల పట్ల అంత ఆసక్తిని కనబర్చరు. అవిశ్వాసులకు ప్రవక్త (స)ను ప్రశ్నించమని ప్రేరేపించరు. అందువల్ల ఈ సంఘటన ఈసా (అ) దైవదౌత్యానికి ముందు కాలం నాటిదనిపిస్తుంది.

14వ వాక్యం : చాలామంది వ్యాఖ్యాతలు ఈ యువకులు ఆ జాతి నాయకుల కుమారులని, ఒకరోజు విగ్రహాల పూజ కొరకు తన కుటుంబం వారితో బయల్దేరారని, కాని వారిలోని మనస్సాక్షి విగ్రహారాధనను తిరస్కరించిందని, ఏక దైవారాధన కొరకు అందరూ తీర్మానించుకున్నారని, ఈ విషయం ఆ దేశపాలకునికి తెలిసిందని, వారిని తన ఆస్థానంలో పిలిచి కారణం తెలుపమని కోరాడని, అయితే వారు సత్యంపై నిలకడగా ఉంటూ పాలకుని ముందు భూమ్యాకాశాలకు ప్రభువే మా ఆరాధ్యుడు అవుతాడని, ఆయన తప్ప మేము ఇతరులెవ్వరినీ ఆరాధించమని, అలా చేస్తే దైవంపై అసత్యం మోపినట్లే అవుతుందని ప్రకటించారని అభిప్రాయపడుతున్నారు. వీరు తమ ప్రసంగంలో మా జాతి వారు అనేక ఆరాధ్యులను కల్పించుకున్నారని, వాటిని ఆరాధిస్తున్నారని, ఒకవేళ వారి ఈ క్రియ సరైనదే అయితే దానికి తగిన నిదర్శనం చూపాలని కోరారు. ఆధారంలేని మతం మతం కాదని, అవిశ్వాసుల వాదనను ఖండిస్తూ, ఇతరులను అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించుట అసత్య కల్పన అనీ, అల్లాహ్ తప్ప ఇతరులెవ్వరూ ఆరాధ్యులు లేరని, అల్లాహ్‌పై అసత్యాన్ని పలికినవాడి కంటే దుర్మార్గుడెవడూ లేడని అన్నారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

16వ వాక్యం : జాతి ఆరాధ్యులకు మానసికంగా దూరంగా ఉంటున్నా మీరు శారీరకంగా కూడ వారికి దూరం కండి. ఇలా కహఫ్ వారు పరస్పరం అన్నారు. వారు ఆ గుహలో దాక్కున్నారు. వారి గురించి వార్తలు వ్యాపించసాగాయి. వెదకటం జరిగింది. కాని వారు దొరకలేదు. ప్రవక్త (స)ను, అబూబకర్ (రజి)ని అవిశ్వాసులు వెదకి వెదకి అలసిపోయినట్లు.

17వ వాక్యం : సూర్యుడు ఉదయించినప్పుడు, అస్తమించినప్పుడు వారిపై సూర్యకాంతి పడేది కాదు. అయితే వారు ఆ గుహలో విశాల స్థలంలో నిద్రపోయి ఉన్నారు. విశాల ప్రదేశం అయినా అక్కడ సూర్యకాంతి పడకపోవటం అల్లాహ్ సూచనలలో ఒక సూచన. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

https://teluguislam.net/quran/

18వ వాక్యం : ఇటు అల్లాహ్‌తఆలా వారు నిద్రలో అటు ఇటు దొర్లేటట్లు ఏర్పాటు చేశాడు. ఇది వారి రక్షణ నిమిత్తం అలా చేయబడింది. వారి కుక్కను కూడా ముందుకుపోతే కరిచేటట్లు ఉంచబడింది. అల్లాహ్‌తఆల ఈ విధంగా వారిని కాపాడాడు (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్). ఆ యువకులు ఎలా నిద్రపోయారో అలాగే లేచి కూర్చున్నారు. పరస్పరం "మనం ఎంతకాలం పండుకున్నాం" అని ప్రశ్నించుకున్నారు. శారీరకంగా వారిలో ఎటువంటి మార్పు రాలేదు. వారు ఉదయం పడుకున్నారు. 309 సంవత్సరాల తర్వాత సాయంత్రం నిద్రలేచారు. మనమెంత కాలం పడుకున్నామో అల్లాహ్‌కే తెలుసని అన్నారు. అప్పుడు వారికి చాలా ఆకలిగా ఉంది. కనుక డబ్బులిచ్చి పరిశుభ్రమైన ఆహారం కోసం ఎవర్నయినా పంపుదామని నిర్ణయించారు. వారు తమ ఇండ్ల నుండి వచ్చినప్పుడు కొంత డబ్బు కూడా తీసుకొని వచ్చారు. జాగ్రత్త! అని ఆ వెళ్ళిన వాడ్ని ఇతరులెవ్వరికీ విషయం తెలియకూడదని హెచ్చరించారు.

20వ వాక్యం : అంటే అవిశ్వాసులకు తెలిస్తే మనపై రాళ్ళు రువ్వి చంపేస్తారని లేదా, బలవంతంగా అవిశ్వాసానికి గురిచేస్తారని, ఆ రాజుకు తెలిస్తే మనల్ని అనేక విధాలుగా హింసిస్తాడనీ, మనల్ని అసహాయతకు గురిచేస్తాడనీ, అలా జరిగితే మన ఉభయలోకాలు నాశనం అవుతాయని వారు భయపడ్డారు. (అల్ ఫజ్‌లుల్ కబీర్).

21వ వాక్యం : చాలాకాలం నిద్రపోయిన వారిని అల్లాహ్ మళ్ళీ మేల్కొలిపాడు. ప్రజలకు వారి గురించి తెలిసిపోయింది. వీరు 309 సంవత్సరాలు నిద్రపోయిన తర్వాత కూడా బ్రతికున్నారనీ, వీరిలో ఎటువంటి మార్పు రాలేదని, ఈ సంఘటనవల్ల ప్రజలు అల్లాహ్ వాగ్దానం సత్యమనీ, మానవులందరినీ తీర్పుదినం నాడు అల్లాహ్ సజీవం చేస్తాడనీ, ఇందులో ఎంతమాత్రం అనుమానం లేదని, ఎందుకంటే ప్రతి వ్యక్తికి చేసిన కర్మలకు ప్రతిఫలం, శిక్ష ఇవ్వటం జరుగుతుందనీ తెలుసుకున్నారు. ధార్మిక పండితులు ప్రస్తావించిన విధంగా ఈ సంఘటన ఎందుకు జరిగిందంటే ఆ కాలం ప్రజలు తీర్పు దినం పట్ల, మరణానంతర జీవితం పట్ల అనుమానం వ్యక్తపరిచేవారు. వారిలో ఒక యువకుడు ప్రాచీన నాణెం తీసుకొని వచ్చినపుడు అతని వద్ద ప్రాచీన నాణెం చూసి అక్కడి వారు ఆశ్చర్యపోయారు. ఆ విషయం రాజు వరకు వెళ్ళింది. అతడు విచారణ ప్రారంభించాడు. వివరాలన్నీ తెలిసాయి. మరణానంతర జీవితం పట్ల అనుమానం ఉన్న వారందరూ అల్లాహ్ సాక్ష్యం చూసిన తరువాత ఆ యువకులకు మరణం సంభవించింది. ప్రజలు వారిని అదేవిధంగా ఉంచి గుహద్వారం మూసివేశారు. ఉన్నత వర్గానికి చెందినవారు వారి సమాధులపై ప్రార్థనాలయాలు నిర్మించి అక్కడ ప్రార్థించటం ప్రారంభించారు. వెనుకటి జాతుల్లో ఈ విధంగానే సాటి కల్పించటం వంటి ద్వారాలు తెరుచుకుంటూ వచ్చాయి. అందువల్లే ప్రవక్త (స) యూదులను, క్రైస్తవులను శపించారు. వారు తమ ప్రవక్తల, మహాపురుషుల సమాధులను ప్రార్థనాలయాలుగా మార్చుకున్నారు. వారిలోని మహాపురుషులు చనిపోతే వారి సమాధులపై ప్రార్థనాలయాలు నిర్మించి, వారి పటాలను వ్రేలాడగట్టేవారు. తీర్పుదినం నాడు వీరే అతి నీచ, నికృష్టమైన సృష్టితాలు. (బుఖారీ, ముస్లిమ్) (తైసీరుర్రహ్మాన్)

22వ వాక్యం : ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) "వారి సంఖ్య తెలిసిన ఆ కొద్దిమందిలో నేనొకడ్ని" అని అంటున్నారు. వారు ఏడుగురు. ప్రవక్త (స)ను వహీనే అనుసరించమని, ప్రజల అనుమానాలను, అపోహలను అనుసరించవద్దని ఉపదేశించబడింది.

23వ వాక్యం : యూదుల ప్రేరణ వల్ల అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స)ని ఈ మూడు ప్రశ్నలు అడిగారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) దైవవాణి వస్తుందని ఎదురుచూస్తూ వారితో, నేను సమాధానం ఇస్తానని అన్నారు – "ఇన్షాఅల్లాహ్" అని అనలేదు. ఆ తరువాత 15 రోజుల వరకు దైవవాణి అవతరించలేదు.

ఆ తరువాత ఈ వాక్యం అవతరించింది. ఈ వాక్యంలో ప్రవక్త (స) కు దైవనియమం ఉపదేశించబడింది.

وَاتْلُ مَآ اُوْحِيَ اِلَيْكَ مِنْ كِتَابِ رَبِّكَ ۚ لَا
مُبَدِّلَ لِكَلِمٰتِهٖ ۚ وَلَنْ تَجِدَ مِنْ دُوْنِهٖ
مُلْتَحَدًا ﴿27﴾

(27) ప్రవక్తా! నీ ప్రభువు గ్రంథం నుండి నీపై అవతరింపజేయబడిన దానిని వినిపించు. ఆయన ప్రవచనాలను మార్చే అధికారం ఎవ్వరికీ లేదు. ఆయన తప్ప నీవు ఏ ఆశ్రయాన్నీ పొందలేవు.

وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ رَبَّهُمْ
بِالْغَدٰوةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيْدُوْنَ وَجْهَهٗ وَلَا تَعْدُ
عَيْنٰكَ عَنْهُمْ ۚ تُرِيْدُ زِيْنَةَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ
وَلَا تُطِعْ مَنْ اَغْفَلْنَا قَلْبَهٗ عَنْ ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ
هَوٰىهُ وَكَانَ اَمْرُهٗ فُرُطًا ﴿28﴾
وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّكُمْ ۗ فَمَنْ شَآءَ فَلْيُؤْمِنْ
وَّمَنْ شَآءَ فَلْيَكْفُرْ ۙ اِنَّآ اَعْتَدْنَا لِلظّٰلِمِيْنَ
نَارًا ۙ اَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا ۗ وَاِنْ يَّسْتَغِيْثُوْا
يُغَاثُوْا بِمَآءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوْهَ ۗ بِئْسَ
الشَّرَابُ ۗ وَسَآءَتْ مُرْتَفَقًا ﴿29﴾

(28) తమ ప్రభువు ప్రసన్నతను అర్థిస్తూ ఉదయం, సాయంత్రం ఆయనను వేడుకునేవారి సహచర్యం పట్ల నీ హృదయాన్ని సంతృప్తపరచుకో. వారి నుండి నీ దృష్టిని ఏమాత్రం మరల్చకు. నీవు ఇహలోకపు మెరుగులను కోరుకుంటావా? ఎవని మనస్సును మేము మా ధ్యానం పట్ల శ్రద్ధ లేకుండా చేశామో, ఎవడు తన వాంఛలకు అనుగుణంగా ప్రవర్తించాడో, ఎవడి పని తీరు అతివాదంపై ఆధారపడి ఉంటుందో అటువంటి వ్యక్తికి విధేయత చూపకు. (29) స్పష్టంగా ఇలా ప్రకటించు : "ఇది సత్యం. మీ ప్రభువు నుండి వచ్చింది. ఇష్టమున్నవారు దానిని స్వీకరించవచ్చును. ఇష్టంలేని వారు దానిని తిరస్కరించనూ వచ్చు. మేము దుర్మార్గుల కొరకు ఒక అగ్నిని సిద్ధపరచి ఉంచాము. దాని జ్వాలలు వారిని చుట్టుముట్టుతాయి. అక్కడ వారు గనక మంచినీళ్ళు అడిగితే నూనె మడ్డి లాంటి నీటితో వారిని సత్కరించడం జరుగుతుంది. అది వారి ముఖాలను మాడుస్తుంది. అది ఎంత చెడ్డ ద్రవం! అది ఎంత నికృష్టమైన విశ్రాంతి స్థలం!

అంటే ఇక ముందు కార్య నిర్ణయం చేసినప్పుడు, "ఇన్షాఅల్లాహ్" అని పలకాలి. ఇంకా నా దైవ దౌత్య ధృవీకరణకు కహఫ్ వారి సంఘటన, ఇంకా అనేక సంఘటనలను, సాక్షులను ప్రవేశపెడతాడని ప్రజలకు తెలియజేయమని ఆదేశించబడింది. ప్రవక్త (స) వారి కోరిక తీరింది. అల్లాహ్ (త) వహీ ద్వారా గత ప్రవక్తల గాధలను వారి జాతుల సంఘటనలను వివరించాడు. ఇవి ప్రవక్త (స) సత్య సంధతకు గొప్ప సూచనలు.

25, 26 వాక్యాలు : అల్లాహ్ ఆ యువకులు గుహలో నివసించిన ఆ కాలాన్ని తెలియజేస్తున్నాడు. వారు ఆ గుహలో 309 సంవత్సరాలు ఉన్నారు. 300 ఏండ్ల సూర్యమాసం 309 ఏండ్ల చంద్రమాసానికి సమానం. ప్రతి సూర్యమాన శతాబ్దంలో చంద్రమానం 3 సంవత్సరాలు పెరుగుతాయి. వారు అందులో ఎంతకాలం ఉన్నారో అది కేవలం అల్లాహ్‌కే తెలుసు. సృష్టికర్తకు అంతా తెలుసు. సృష్టితాలకు తెలియజేసిందే తప్ప మరేమీ తెలియదు. ప్రతి విషయాన్నీ వినేవాడు, చూసేవాడు, కనిపెట్టి ఉండేవాడు ఆయనే. ఆయన తప్ప కార్యసాధకుడెవరూ లేరు. అతనికి ఎవరూ భాగస్వామి లేదు. ఆయనే సృష్టించాడు. ఆయన ఆదేశాలే చెల్లుతాయి. ఆయన ఆజ్ఞను ఎవరూ తిరస్కరించలేరు. ఆయనకు సహాయకులుగానీ, సలహాదారులుగానీ మంత్రులుగానీ లేరు. ఇలాంటి కల్పనలన్నింటికీ ఆయన అతీతుడు. (అల్ ఫజ్‌లుల్ కబీర్) (ఇబ్నె కసీర్)

اِنَّ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ اِنَّا لَا
نُضِيۡعُ اَجۡرَ مَنۡ اَحۡسَنَ عَمَلًا‌ۚ ﴿30﴾
اُولٰٓـئِكَ لَهُمۡ جَنّٰتُ عَدۡنٍ تَجۡرِىۡ مِنۡ تَحۡتِهِمُ
الۡاَنۡهٰرُ يُحَلَّوۡنَ فِيۡهَا مِنۡ اَسَاوِرَ مِنۡ ذَهَبٍ
وَّيَلۡبَسُوۡنَ ثِيَابًا خُضۡرًا مِّنۡ سُنۡدُسٍ
وَّاِسۡتَبۡرَقٍ مُّتَّكِـئِيۡنَ فِيۡهَا عَلَى الۡاَرَآئِكِ‌ؕ نِعۡمَ
الثَّوَابُ‌ؕ وَحَسُنَتۡ مُرۡتَفَقًا ﴿31﴾ ع 4/9/16
وَاضۡرِبۡ لَهُمۡ مَّثَلًا رَّجُلَيۡنِ جَعَلۡنَا لِاَحَدِهِمَا
جَنَّتَيۡنِ مِنۡ اَعۡنَابٍ وَّحَفَفۡنٰهُمَا بِنَخۡلٍ
وَّجَعَلۡنَا بَيۡنَهُمَا زَرۡعًا‌ؕ ﴿32﴾
كِلۡتَا الۡجَـنَّتَيۡنِ اٰتَتۡ اُكُلَهَا وَلَمۡ تَظۡلِمۡ مِّنۡهُ
شَيۡـئًا‌ۙ وَّفَجَّرۡنَا خِلٰلَهُمَا نَهَرًا ۙ‏ ﴿33﴾
وَّكَانَ لَهٗ ثَمَرٌ‌ۚ فَقَالَ لِصَاحِبِهٖ وَهُوَ يُحَاوِرُهٗۤ اَنَا
اَكۡثَرُ مِنۡكَ مَالًا وَّاَعَزُّ نَفَرًا ﴿34﴾
وَدَخَلَ جَنَّتَهٗ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفۡسِهٖ‌ۚ قَالَ مَاۤ
اَظُنُّ اَنۡ تَبِيۡدَ هٰذِهٖۤ اَبَدًا ۙ‏ ﴿35﴾
وَّمَاۤ اَظُنُّ السَّاعَةَ قَآئِمَةً ۙ وَّلَئِنۡ رُّدِدۡتُّ اِلٰى
رَبِّىۡ لَاَجِدَنَّ خَيۡرًا مِّنۡهَا مُنۡقَلَبًا ﴿36﴾

(30) ఇక విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసేవారి విషయం. మేము నిశ్చయంగా వారి ప్రతిఫలాన్ని వృధాచేయము. (31) వారికొరకు నిత్య హరితవనాలు ఉన్నాయి. వాటి క్రింద కాలువలు ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి. అక్కడ వారు బంగారు కంకణాలను ధరిస్తారు. ఆకుపచ్చని సన్నని జలతారు పట్టువస్త్రాలను ధరిస్తారు. ఎత్తయిన ఆసనాలపై దిండ్లకు ఆనుకొని ఆసీనులై ఉంటారు. అది ఎంత శ్రేష్ఠమైన ప్రతిఫలం! అది ఎంత మహోన్నతమైన నివాస స్థలం. (32) ప్రవక్తా! వారి ముందు ఒక ఉపమానం ప్రస్తావించు. ఇద్దరు వ్యక్తులు ఉండేవారు. వారిలో ఒకరికి మేము రెండు ద్రాక్ష తోటలను ఇచ్చాము. వాటి చుట్టూ ఖర్జూరపు చెట్ల కంచెను పెంచాము. ఇంకా వాటి మధ్య సేద్యపు భూమిని ఉంచాము. (33) ఆ రెండు తోటలు పుష్కలంగా పండాయి. పంటలో అవి ఎంతమాత్రం కొరత చూపలేదు. ఆ తోటల మధ్య ఒక కాలువను ప్రవహింపజేశాము. (34) యజమానికి మంచి లాభాలు వచ్చాయి. ఇదంతా పొంది కూడా అతడు ఒకనాడు తన పొరుగువానితో ఇలా అన్నాడు : “నేను నీకంటే ఎక్కువ ధనం కలవాణ్ణి. ఎక్కువ బలవంతులైన జనం కలవాణ్ణి.” (35) తరువాత అతడు తన తోటలో ప్రవేశించాడు. తన ఆత్మకు అన్యాయం చేసుకున్నవాడై ఇలా ప్రకటించాడు : “ఏ నాటికైనా ఈ సంపద నశిస్తుందని నేను భావించడం లేదు.

(36) ఎప్పటికైనా ప్రళయ ఘడియ వస్తుందనే నమ్మకం కూడా నాకు లేదు. అయినప్పటికీ ఒకవేళ ఎప్పుడైనా నేను నా ప్రభువు సన్నిధికి మరలింపబడితే తప్పకుండా దీనికంటే ఉత్తమమైన స్థానాన్ని పొందుతాను.”

قَالَ لَهٗ صَاحِبُهٗ وَهُوَ يُحَاوِرُهٗٓ اَكَفَرْتَ بِالَّذِيْ خَلَقَكَ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُّطْفَةٍ ثُمَّ سَوّٰىكَ رَجُلًا ﴿37﴾

لٰكِنَّا۟ هُوَ اللّٰهُ رَبِّيْ وَلَآ اُشْرِكُ بِرَبِّيْٓ اَحَدًا ﴿38﴾

وَلَوْلَآ اِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَآءَ اللّٰهُ ۙ لَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ ۚ اِنْ تَرَنِ اَنَا اَقَلَّ مِنْكَ مَالًا وَّوَلَدًا ﴿39﴾

فَعَسٰى رَبِّيْٓ اَنْ يُّؤْتِيَنِ خَيْرًا مِّنْ جَنَّتِكَ وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِّنَ السَّمَآءِ فَتُصْبِحَ صَعِيْدًا زَلَقًا ۙ ﴿40﴾

اَوْ يُصْبِحَ مَآؤُهَا غَوْرًا فَلَنْ تَسْتَطِيْعَ لَهٗ طَلَبًا ﴿41﴾

وَاُحِيْطَ بِثَمَرِهٖ فَاَصْبَحَ يُقَلِّبُ كَفَّيْهِ عَلٰى مَآ اَنْفَقَ فِيْهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلٰى عُرُوْشِهَا وَيَقُوْلُ يٰلَيْتَنِيْ لَمْ اُشْرِكْ بِرَبِّيْٓ اَحَدًا ﴿42﴾

وَلَمْ تَكُنْ لَّهٗ فِئَةٌ يَّنْصُرُوْنَهٗ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَمَا كَانَ مُنْتَصِرًا ۭ ﴿43﴾

(37) అప్పుడు అతని పొరుగువాడు మాట్లాడుతూ అతనితో ఇలా అన్నాడు - “నిన్ను మట్టితోనూ, తర్వాత వీర్య బిందువుతోను పుట్టించి ఒక సంపూర్ణ మానవునిగా తీర్చిదిద్దిన ఆయనను నీవు తిరస్కరిస్తున్నావా? (38) ఇక నా విషయం, నా ప్రభువైతే అల్లాహ్‌యే. నేను ఎవరినీ ఆయనకు భాగస్వామిగా చేయను. (39) నీవు నీ వనంలోకి ప్రవేశిస్తూ ఉన్న సమయంలో నీ నోట “మాషా అల్లాహ్” “లా ఖువ్వత ఇల్లా బిల్లాహ్” అనే వచనాలు ఎందుకు రాలేదు? నీవు నన్ను ఒకవేళ సంపదలో, సంతానంలో నీకంటే తక్కువ వాడిగా చూస్తున్నప్పటికీ (40) నా ప్రభువు నీ స్వర్గం కంటే ఉత్తమమైనదానిని నాకు ప్రసాదించటమూ, నీ “స్వర్గం” మీదకు ఆకాశం నుండి ఏదైనా ఆపదను పంపటము, దానివల్ల అది చదునైన మైదానంగా మారిపోవడము, లేదా

(41) దాని నీరు భూమిలో ఇంకిపోవడమూ, తరువాత నీవు దానిని ఏ విధంగానూ తిరిగి పొందలేకపోవడమూ అనేది అసంభవమేమీ కాదు.” (42) చివరకు జరిగిందేమిటంటే, అతని పంట మొత్తం ధ్వంసం అయింది. తన ద్రాక్షతోట తలక్రిందులుగా తడికలపై కూలిపోవడాన్ని చూసి, అతడు తాను పెట్టిన పెట్టుబడిని గురించి చేతులు నులుముకుంటూ ఉండిపోయాడు. ఇంకా “అయ్యో! నేను నా ప్రభువునకు ఇతరులెవ్వరినీ భాగస్వాములుగా చేయకుండా ఉంటే ఎంత బాగుండేది” అని వాపోయాడు.

(43) అల్లాహ్‌కు వ్యతిరేకంగా అతనికి సహాయ పడడానికి అతని వద్ద ఏ జన సమూహమూ లేకుండా పోయింది. స్వయంగా అతడూ ఆ ఆపదను ఎదుర్కొనలేకపోయాడు.

(44) అప్పుడు తెలిసింది – ఆదుకునే శక్తి ఒక్క అల్లాహ్‌కే ఉందని, ఆయన ప్రసాదించిన బహుమానమే ఉత్తమమయినదని, ఆయన చూపించే ఫలితమే శ్రేష్ఠమైనదని. (45) ప్రవక్తా! ఇహలోక జీవిత వాస్తవాన్ని వారికి ఈ ఉపమానం ద్వారా బోధించు. ఈనాడు మేము ఆకాశం నుండి వర్షాన్ని కురిపిస్తే నేలపై పచ్చిక బాగా దట్టంగా పెరుగుతుంది. మరునాడు ఆ పచ్చిక పొట్టుగా మారుతుంది. దానిని గాలులు లేపుకుపోయి తిరుగుతూ ఉంటాయి. అల్లాహ్ ప్రతి దానిపై అధికారం కలవాడు. (46) ఈ సంపదా, ఈ సంతానమూ కేవలం ఇహలోక జీవితపు తాత్కాలిక అలంకారాలు మాత్రమే. అసలు శాశ్వతంగా ఉండిపోయే పుణ్యకార్యాలే నీ ప్రభువు వద్ద పరిణామం రీత్యా ఉత్తమమయినవి, మేలైనవిగా ఆశించబడేవి. (47) ఆ రోజున మేము పర్వతాలను నడిపిస్తాము. భూమి అంతా బోసిపోయినట్లుగా మీరు చూస్తారు. ఒక్కరు కూడా మిగిలిపోకుండా మేము మానవులందరినీ చుట్టుముట్టి సమావేశపరుస్తాము. (48) వారంతా నీ ప్రభువు సాన్నిధ్యంలో వరుసలుగా ప్రవేశపెట్టబడతారు. ఇదిగో చూడండి, మేము మిమ్మల్ని మొదటిసారి పుట్టించిన స్థితిలోనే మీరు మా వద్దకు వచ్చేశారు కదా! మాతో సమావేశమయ్యే కాలాన్ని దేనినీ మేము మీ కొరకు నిర్ణయించలేదని మీరు భ్రమపడ్డారు. (49) అప్పుడు కర్మల పత్రం వారి ముందు ఉంచబడుతుంది. ఆ సమయంలో అపరాధులు తమ జీవిత గ్రంథంలో నమోదు చేయబడిన విషయాలకు భయపడుతూ ఉండటాన్ని నీవు చూస్తావు. వారు “అయ్యో! మా దౌర్భాగ్యం! ఇదేమి పత్రం!? మేము చేసిన చిన్న పెద్ద కార్యాలు ఏవీ ఈ గ్రంథంలో నమోదు చేయబడకుండా లేవే!” అని అంటారు. వారు చేసిందే వారు పొందుతారు. నీ ప్రభువు ఎవరికీ ఏ మాత్రము అన్యాయం చేయడు.

هُنَالِكَ الْوَلَايَةُ لِلَّهِ الْحَقِّ ۚ هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا وَّخَيْرٌ
ع 5 13 17 عُقْبًا ﴿44﴾

وَاضْرِبْ لَهُمْ مَّثَلَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَآءٍ
اَنْزَلْنٰهُ مِنَ السَّمَآءِ فَاخْتَلَطَ بِهٖ نَبَاتُ
الْاَرْضِ فَاَصْبَحَ هَشِيْمًا تَذْرُوْهُ الرِّيٰحُ ۗ وَكَانَ
اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا ﴿45﴾

اَلْمَالُ وَالْبَنُوْنَ زِيْنَةُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ
وَالْبٰقِيٰتُ الصّٰلِحٰتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا
وَّخَيْرٌ اَمَلًا ﴿46﴾

وَيَوْمَ نُسَيِّرُ الْجِبَالَ وَتَرَى الْاَرْضَ بَارِزَةً ۙ
وَّحَشَرْنٰهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ اَحَدًا ﴿47﴾

وَعُرِضُوْا عَلٰى رَبِّكَ صَفًّا ۗ لَقَدْ جِئْتُمُوْنَا كَمَا
خَلَقْنٰكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ ۢ بَلْ زَعَمْتُمْ اَلَّنْ نَّجْعَلَ
لَكُمْ مَّوْعِدًا ﴿48﴾

وَوُضِعَ الْكِتٰبُ فَتَرَى الْمُجْرِمِيْنَ مُشْفِقِيْنَ
مِمَّا فِيْهِ وَيَقُوْلُوْنَ يٰوَيْلَتَنَا مَالِ هٰذَا الْكِتٰبِ
لَا يُغَادِرُ صَغِيْرَةً وَّلَا كَبِيْرَةً اِلَّآ اَحْصٰىهَا ۚ
وَوَجَدُوْا مَا عَمِلُوْا حَاضِرًا ۗ وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ
ع 6 5 18 اَحَدًا ﴿49﴾

وَاِذۡ قُلۡنَا لِلۡمَلٰٓـئِكَةِ اسۡجُدُوۡا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوۡۤا اِلَّاۤ
اِبۡلِيۡسَ ؕ كَانَ مِنَ الۡجِنِّ فَفَسَقَ عَنۡ اَمۡرِ رَبِّهٖ ؕ
اَفَتَتَّخِذُوۡنَهٗ وَذُرِّيَّتَهٗۤ اَوۡلِيَآءَ مِنۡ دُوۡنِىۡ وَهُمۡ
لَـكُمۡ عَدُوٌّ ؕ بِئۡسَ لِلظّٰلِمِيۡنَ بَدَلًا ﴿50﴾

مَاۤ اَشۡهَدْتُّهُمۡ خَلۡقَ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ وَلَا
خَلۡقَ اَنۡفُسِهِمۡ ۖ وَمَا كُنۡتُ مُتَّخِذَ الۡمُضِلِّيۡنَ
عَضُدًا ﴿51﴾

وَيَوۡمَ يَقُوۡلُ نَادُوۡا شُرَكَآءِىَ الَّذِيۡنَ زَعَمۡتُمۡ
فَدَعَوۡهُمۡ فَلَمۡ يَسۡتَجِيۡبُوۡا لَهُمۡ وَجَعَلۡنَا
بَيۡنَهُمۡ مَّوۡبِقًا ﴿52﴾

وَرَاَ الۡمُجۡرِمُوۡنَ النَّارَ فَظَنُّوۡۤا اَنَّهُمۡ مُّوَاقِعُوۡهَا
وَلَمۡ يَجِدُوۡا عَنۡهَا مَصۡرِفًا ﴿53﴾ ع 7 4 19

(50) ఆదమ్‌కు సజ్‌దా చేయమని మేము దైవదూతలతో అన్నప్పుడు వారు అతనికి సజ్‌దా చేశారు. కాని ఇబ్లీసు చేయలేదు. అతడు జిన్నాతులలోని వాడు, కనుకనే తన ప్రభువు ఆజ్ఞను ఉల్లంఘించడానికి ఒడిగట్టాడు. మీరు నన్ను కాదని వాడు, వాడి సంతానము మీకు శత్రువులైనప్పటికీ మీరు వారిని మీకు సంరక్షకులుగా చేసుకుంటారా? ఈ దుర్మార్గులెంత చెడ్డ ప్రతిఫలాన్ని అనుభవిస్తారు! (51) నేను ఆకాశాన్నీ, భూమిని సృష్టించేటప్పుడు వారిని ఆహ్వానించలేదు. స్వయంగా వారిని సృష్టించేటప్పుడు సైతం వారిని నాకు భాగస్వాములుగా చేసుకోలేదు. మార్గం తప్పించే వారిని సహాయకులుగా చేసుకోవడం నా పని కాదు. (52) వారి ప్రభువు వారితో ఇలా అనే రోజున వారు ఏమి చేస్తారు? “ఇప్పుడు పిలవండి మీరు, నాకు భాగస్వాములని మీరు భావిస్తున్న ఆ శక్తులను.” అప్పుడు వారు వారిని పిలుస్తారు. కాని వారు వారికి సమాధానం ఇవ్వరు. మేము వారి కొరకు ఒక వినాశ గుండాన్ని ఏర్పాటు చేస్తాము. (53) నేరస్థులందరూ ఆ రోజు అగ్నిని చూస్తారు. ఇక తాము అందులో పడవలసి ఉందని తెలుసుకుంటారు. దాని నుండి తప్పించుకోవడానికి వారు ఏ ఆశ్రయాన్నీ పొందలేరు.

27 – 53 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో ఆ గుహ యువకులు దేవుని ఏకత్వంపై నిలకడగా ఉండేవారని, వారు తమ ఇళ్ళను, మిత్రులను, ఇహలోక సుఖాలను వదలి ఆ గుహలో రక్షణ పొందారని తెలుసుకున్నాము. ఈ వాక్యాల్లో ఇద్దరు స్నేహితుల వృత్తాంతం వచ్చింది. వారిలో ఒకరు పేద విశ్వాసి, మరొకరు ధనికుడైన అవిశ్వాసి.

అవిశ్వాసి విశ్వాసిని, “చూడు! నేను రెండు తోటలకు యజమానిని. నాకు ఇల్లు వాకిలి ఉంది. సేవకులు ఉన్నారు. నేను ఈ లోకంలో సుఖాల్లో తేలియాడుతున్నాను. ప్రళయం సంభవించదు. ఒకవేళ సంభవించినా అక్కడ కూడా నేనుసుఖాలలో ఉంటాను. మరి నువ్వు ఉన్నావు. ఈ లోకంలో నీకేం లభించింది – దుర్భర స్థితి తప్ప. పరలోకంలో కూడా నీ స్థితి ఇలాగే ఉంటుంది. విశ్వాసం వల్ల ఎటువంటి లాభమూ లేదు” అని హేళన చేసేవాడు. ఆ తరువాత అతని రెండు తోటలపై దైవశిక్ష అవతరించింది. అవి నాశనమై పోయాయి. అప్పుడతను “నేను సాటి కల్పించకుండా ఉంటే ఎంత బాగుండేది” అని వాపోయాడు. ఈ సంఘటన ద్వారా విశ్వాసి పేదరికంలోనూ విశ్వాసం పట్ల సంతోషంగా, నిలకడగా ఉంటాడని రుజువు చేయబడింది.

27 – 53 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

27వ వాక్యం : ఈ వాక్యంలో సత్యతిరస్కారుల పర్యవసానాన్ని వారి గమ్యాన్ని గురించి ప్రస్తావించబడింది. అల్లాహ్ (త) ప్రవక్త (స)ని ఇలా ఆదేశించాడు – మీ ప్రభువు యొక్క సత్యధర్మం వచ్చేసిందని ఇందులో ఎలాంటి అనుమానం లేదని, సాకులు వెదకే అవకాశం ఎంతమాత్రం లేదనీ, ప్రతి వ్యక్తికీ స్వాతంత్ర్యం ఇవ్వటం జరిగిందనీ, అతడు విశ్వసించనూ వచ్చు, తిరస్కరించనూ వచ్చు అని ప్రజలకు ఉపదేశించండి. ఇంకా దుర్మార్గుల కొరకు నరకాగ్ని తయారుచేయబడి ఉందని, నీళ్ళు అడిగితే కరిగించిన ఇనుము ఇవ్వబడడం జరుగుతుందని, అది చాలా చెడ్డ నివాసం అని హెచ్చరించబడింది. ఇంకా విశ్వసించి సత్కార్యాలను చేసిన వారి ప్రతిఫలాన్ని అల్లాహ్ (త) వృథా చేయడని, వారిని స్వర్గంలో ప్రవేశింపచేస్తాడని ప్రస్తావించబడింది. (30:31)

32, 23, 27 వాక్యాల్లో అవిశ్వాస అహంకారులు పేద ముస్లిముల వద్ద కూర్చోవడానికి సిగ్గుపడేవారు. వారిని చిన్నచూపు చూసేవారు. వారికి తమ ధనం పట్ల, తమ జాతి పట్ల గర్వం కూడా ఉండేది. ఇందులో ఒక ఉదాహరణ ఇవ్వబడింది. వారిద్దరిలో ఒకరికి అల్లాహ్ ద్రాక్షతోటలు ప్రసాదించాడు. వాటి మధ్య పంటలు పండేవి. తోటలవల్ల పంటలవల్ల చాలా లాభాలు వచ్చేవి.

33వ వాక్యం : పొలాలు బాగా పండేవి. వాటివల్ల వాటి యజమాని గర్వానికి గురయ్యాడు. అతను తన స్నేహితునితో మాట్లాడుతూ, నేను ధనవంతుడ్ని నా వద్ద సేవకులు ఉన్నారు, కాని నువ్వు పేదవాడివి అని గర్వంగా అన్నాడు.

35వ వాక్యం : తన తోటల పట్ల, పొలాల పట్ల గర్వం గల, పరలోకాన్ని తిరస్కరించిన ఈ వ్యక్తి ఒక రోజు తన తోటలోనికి వెళ్ళాడు. నా తోటలు, పంటలు ఎల్లప్పుడు ఇలాగే సస్యశ్యామలంగా ఉంటాయని, ఎన్నడూ కృశించవనీ భావించాడు. ఒకవేళ ప్రళయం వచ్చినా అల్లాహ్ వద్ద కూడా, నాకు సుఖాలు లభిస్తాయని భావించేవాడు. అల్లాహ్ వద్ద గల ఉన్నత స్థానం వల్లనే ఇవన్నీ నాకు లభించాయని భావించేవాడు. "ఒకవేళ నేను నా ప్రభువు వరకు మరలించబడినా, నిశ్చయంగా ఆయన దగ్గర నాకు మంచి స్థానమే లభిస్తుంది." (41 : 50) కూడా చూడండి.

పేద విశ్వాసి సమాధానం :

37వ వాక్యం : ఆ పేద విశ్వాసి అవిశ్వాసిని ఉపదేశించాడు. హెచ్చరించాడు. నీ ప్రభువు పట్ల అవిధేయత చూపకు. అవిధేయత చాలా భయంకరమైనది. ఆయనే నిన్ను సృష్టించాడు. మొదట మట్టి ద్వారా, ఆ తరువాత నీచమైన నీటి బిందువు ద్వారా సృష్టించాడని హితబోధ చేశాడు.

39వ వాక్యం : నీవు నీ తోటను క్షేమంగా చూచిన వెంటనే నువ్వు అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞతలు తెలిపి ఉండవలసింది. అల్లాహ్ నీకు ప్రసాదించిన అనుగ్రహాల పట్ల కృతజ్ఞత చూపి ఉండవలసింది. "మాషా అల్లాహ్ – లా ఖువ్వత ఇల్లా బిల్లాహ్" అని పలికి ఉండవలసింది. దీన్నిబట్టి తెలిసిందేమిటంటే మీకు ఏదైనా వస్తువు మంచిదనిపిస్తే ఇలా అనాలి.

మహాప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు – "అబూ హురైరహ్! నేను నీకు స్వర్గం నిధుల్లో ఒక నిధిని గురించి తెలుపమంటావా?" అన్నారు. 'నా తల్లిదండ్రుల్ని మీకు అర్పింతు! తప్పకుండా తెలియజేయండి ఓ ప్రవక్తా!' అని అబూహురైరా బదులిచ్చారు. అది "లాహౌల–వలా ఖువ్వత ఇల్లా బిల్లాహ్." అబూ మూసా అష్అరీ (రజి) ద్వారా కూడా ఇలాంటి ఉల్లేఖనమే పేర్కొనబడింది. విశ్వాసి తన ప్రభువు నుండి మంచినే ఆశిస్తాడు.

40వ వాక్యం : "నా ప్రభువు నాకు ధనసంపదలు ఇవ్వకపోతే ఏమయింది? పరలోకంలోనే తోటలకంటే ఉన్నతమైన తోట నాకు ప్రసాదిస్తాడని నమ్ముతున్నాను. నీవు నీ తోటల పట్ల గర్వంగా, ఇవి ఎన్నటికీ నశించవు అని

అంటున్నావు. వాటిపై అల్లాహ్ తన శిక్ష పంపించగలడు. నిరంతరం వర్షం పడి తోట నాశనం కావచ్చు. లేదా నీరు పరిమితం చేసి కూడా శిక్షించవచ్చు" అని విశ్వాసి అన్నాడు. వారిని అడుగు, "సరే, మీరు త్రాగే ఈ నీరు గనక భూమిలో ఇంకిపోతే, మీ కొరకు నీటి ఊటలను బయటికి తెచ్చేవాడెవడు?" (67 : 30)

42వ వాక్యం : కృతఘ్నత వల్ల అతని తోటలు, పంటలు అన్నీ నాశనం అయ్యాయి. అతని మిత్రుడు హెచ్చరించిన విధంగానే జరిగింది. తన తోటల, పొలాల ప్రేమలోపడి దైవాన్ని మరచిన అతనికి తగిన శాస్తి జరిగింది. అతను తన చేతులు నులుముకుంటూ ఉండిపోయాడు.

43వ వాక్యం : అతను తన స్నేహితుల పట్ల, సంతానం పట్ల, గర్వపడేవాడు. కాని వారిలో ఎవరూ అల్లాహ్‌కు వ్యతిరేకంగా అతనికి సహాయం చేయలేకపోయారు. స్వయంగా అతను కూడా ఏమీ చేయలేకపోయాడు.

44వ వాక్యం : అల్లాహ్ శిక్ష అవతరించి అతని తోటలను, పొలాలను నామరూపాల్లేకుండా చేసివేసింది. కేవలం అల్లాహ్ ప్రీతి కోసం చేయబడే సత్కార్యాలకు గొప్ప ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుందని, వారి ముగింపు కూడా ప్రశంసించతగ్గదిగా, చూడ ముచ్చటగా ఉంటుందని పేర్కొనబడింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్) (అల్ ఫజ్‌లుల్ కబీర్)

45, 46వ వాక్యాలు : రెండవ ఉదాహరణ : మానవ జీవితానిది ఇవ్వబడింది. వర్షం పడితే మొక్కలు మొలుస్తాయి. అవి మనోహరంగా కనబడతాయి. ఆ తరువాత వాటి రంగు మారిపోతుంది. అంటే దాని అంతం మొదలయింది. పూర్తిగా ఎండిపోతుంది. చివరికి దాన్ని గాలులు ఎగరేసుకుపోతాయి. మానవ జీవితం కూడా ఇటువంటిదే. మానవుడు బాల్యంలో బలహీనుడుగా ఉంటాడు. మాట్లాడలేడు, నడవలేడు, తినలేడు, త్రాగలేడు, క్రమక్రమంగా బలవంతుడు అవుతాడు. ఆ తరువాత యవ్వనం వస్తుంది. వృద్ధాప్యం వస్తుంది. ఉన్న శక్తులన్నీ క్షీణిస్తాయి. చివరికి చావు వస్తుంది. ఇదేవిధంగా సంతానం, ధనం ఇహలోకపు ఆకర్షకాలు. వాటిపట్ల అతిగా ప్రవర్తించడం పరలోక వినాశానికి దారితీస్తుంది. ఇతర వివరాలకు (57 : 20; 10 : 25; 39 : 25; 57 : 15 చూడండి.

ఇవన్నీ అశాశ్వతమైనవనీ, నశించేవనీ, పరలోకంలో ఇవేవీ పనికిరావనీ, సత్కార్యాలే పరలోకంలో పనికివస్తాయనీ హితబోధ చేయబడింది. శాశ్వతమైనవి ఏవి? దైవప్రార్థనలు, దైవనామాలు, సత్కార్యాలు, దైవస్మరణ, విధులు, అదనపు ప్రార్థనలు, నిషిద్ధాలకు దూరంగా ఉండడం కూడా సత్కార్యాలే. వీటికి అల్లాహ్ వద్ద తప్పకుండా ప్రతిఫలం లభిస్తుంది.

47 – 49 వాక్యాలు : ప్రాపంచిక విషయాల గురించి, సత్కార్యాల గురించి, తీర్పుదినం నాడు వాటి ప్రాముఖ్యత గురించి వివరించిన తరువాత తీర్పుదిన పరిస్థితులను గురించి ప్రస్తావించబడింది. తీర్పుదినం నాడు కొండలను, పర్వతాలను, గాలిలో నడిపించబడుతుందని లేదా వాటిని దుమ్ముధూళి మాదిరిగా గాలిలో ఎగురవేయబడుతుందని ప్రస్తావించబడింది. (27 : 88, 56 : 5, 6, 56:49, 50 లలో కూడా ఈ పరిస్థితులనే ప్రస్తావించడం జరిగింది.

మానవులందరూ అల్లాహ్ ముందు వరుసక్రమంలో నిలబడతారు. అల్లాహ్ వారితో, "మిమ్మల్ని మొదటిసారి సృష్టించినట్లే, ఈనాడు రెండవసారి, సజీవం చేసి మా ముందు నిలబెట్టాము అని అంటాడు. ఓ తిరస్కరించిన ప్రజలారా! మీరు ప్రళయం రాదని, మరణానంతరం జీవితం లేదని మీ నుండి లెక్కలు తీసుకోవడం జరగదని మీరు భావించేవారు. భూలోకంలో ఇష్టం వచ్చినట్లు విర్రవీగేవారు, మా విధేయతను, మా దాస్యాన్నీ తిరస్కరించేవారు అని గుర్తు చేయడం జరుగుతుంది.

https://teluguislam.net/quran/

(54) మేము ఈ ఖుర్‌ఆన్‌లో ప్రజలకు పలు విధాలుగా హితబోధ చేశాము. కాని మానవుడు పరమ జగడాలమారి. (55) వారి ముందుకు మార్గదర్శకత్వం వచ్చినపుడు, దానిని స్వీకరించ కుండా, తమ ప్రభువు సన్నిధానంలో క్షమాభిక్షను కోరకుండా, వారిని అసలు ఏ విషయం వారించింది? ఆ విషయం ఇదే – పూర్వపు జాతుల మాదిరిగానే వారూ నిరీక్షిస్తున్నారు. లేదా శిక్షను తమ ముందుకు వస్తూ ఉండగా చూడాలని వారు కోరుకుంటున్నారు. (56) మేము ప్రవక్తలను శుభవార్తను అందజేసేందుకు, హెచ్చరించేందుకు తప్ప మరే ఉద్దేశ్యంతోనూ పంపము. కాని అవిశ్వాసులు అసత్యం ద్వారా సత్యాన్ని ఖండించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. వారు మా వాక్యాలనూ, హెచ్చరికలనూ హాస్యంగా తీసు కున్నారు. (57) తన ప్రభువు వాక్యాలను అతనికి వినిపించి హితోపదేశం చేయగా, వాటికి విముఖుడై తనకు తానే చేతులారా చేసుకున్న దానియొక్క దుష్టపరిణామాన్ని మరిచిపోయే వ్యక్తికంటే దుర్మార్గు డెవడు కాగలడు? వారి హృదయాలకు మేము గిలాఫులు తొడిగాము. అవి వారిని ఖుర్‌ఆన్‌ను అర్థం చేసుకోనీయవు. వారి చెవులకు మేము చెవుడు కలిగించాము. నీవు వారిని సన్మార్గం వైపునకు ఎంత పిలిచినా, వారు ఈ స్థితిలో ఏనాటికి సన్మార్గాన్ని పొందలేరు.

وَلَقَدۡ صَرَّفۡنَا فِىۡ هٰذَا الۡقُرۡاٰنِ لِلنَّاسِ مِنۡ كُلِّ
مَثَلٍ‌ؕ وَكَانَ الۡاِنۡسَانُ اَكۡثَرَ شَىۡءٍ جَدَلًا ﴿54﴾
وَمَا مَنَعَ النَّاسَ اَنۡ يُّؤۡمِنُوۡۤا اِذۡ جَآءَهُمُ
الۡهُدٰى وَيَسۡتَغۡفِرُوۡا رَبَّهُمۡ اِلَّاۤ اَنۡ تَاۡتِيَهُمۡ
سُنَّةُ الۡاَوَّلِيۡنَ اَوۡ يَاۡتِيَهُمُ الۡعَذَابُ قُبُلًا ﴿55﴾
وَمَا نُرۡسِلُ الۡمُرۡسَلِيۡنَ اِلَّا مُبَشِّرِيۡنَ
وَمُنۡذِرِيۡنَ‌ۚ وَيُجَادِلُ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا بِالۡبَاطِلِ
لِيُدۡحِضُوۡا بِهِ الۡحَـقَّ‌ وَاتَّخَذُوۡۤا اٰيٰتِىۡ وَمَاۤ اُنۡذِرُوۡا
هُزُوًا ﴿56﴾

وَمَنۡ اَظۡلَمُ مِمَّنۡ ذُكِّرَ بِاٰيٰتِ رَبِّهٖ فَاَعۡرَضَ
عَنۡهَا وَنَسِىَ مَا قَدَّمَتۡ يَدٰهُ‌ ؕ اِنَّا جَعَلۡنَا عَلٰى
قُلُوۡبِهِمۡ اَكِنَّةً اَنۡ يَّفۡقَهُوۡهُ وَفِىۡۤ اٰذَانِهِمۡ وَقۡرًا‌ ؕ
وَاِنۡ تَدۡعُهُمۡ اِلَى الۡهُدٰى فَلَنۡ يَّهۡتَدُوۡۤا اِذًا
اَبَدًا ﴿57﴾

దాసుల కర్మల గ్రంథాలు :

దాసుల కర్మల చిట్టాలు అల్లాహ్ వద్దకు రప్పించబడతాయి. ప్రతి ఒక్కరి ఫలితాలు వారి చేతిలో ఇవ్వబడతాయి. విశ్వాసికి కుడిచేతిలో, అవిశ్వాసికి ఎడమ చేతిలో పాపాత్ములు తమ చిట్టాలలో చెడు కార్యాలను చూచి భయంతో వణికిపోతూ ఉంటారు. ఇంకా ఇలా అంటారు – "మా దురదృష్టం! ఇదేం గ్రంథం, ఇందులో ఏదీ వదలబడలేదు. ప్రతీదీ ఇందులో ఉంది." వీరు చేసినదంతా ఇక్కడ చూస్తారు. వారి కర్మల ప్రకారం వారికి ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుంది. ఎవరిపట్లా ఎటువంటి అన్యాయం జరుగదు. చివరికి పాపాత్ములు నరకంలోనికి, పుణ్యాత్ములు స్వర్గంలోనికి వెళ్ళిపోవటం జరుగుతుంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

ఆ తరువాత షైతాన్ అడుగుజాడలపై పడవద్దని, షైతాన్ మీ బద్ధ శత్రువని, మీ తండ్రి శత్రువుని ఎలా అనుసరిస్తున్నారనీ, ఇది చాలా ఘోరమైన పాపం అని, హెచ్చరించబడింది. భూమ్యాకాశాలను సృష్టించడంలో అల్లాహ్ షైతాన్ నుండి ఎటువంటి సహాయమూ కోరలేదనీ, అప్పుడు వాడి ఉనికే లేదని, మరి మీరు వాడిని, వాడి సంతతిని

وَرَبُّكَ الْغَفُوْرُ ذُو الرَّحْمَةِ ۭ لَوْ يُؤَاخِذُهُمْ بِمَا
كَسَبُوْا لَعَجَّلَ لَهُمُ الْعَذَابَ ۭ بَلْ لَّهُمْ مَّوْعِدٌ
لَّنْ يَّجِدُوْا مِنْ دُوْنِهٖ مَوْىِٕلًا ﴿58﴾

وَتِلْكَ الْقُرٰٓى اَهْلَكْنٰهُمْ لَمَّا ظَلَمُوْا وَجَعَلْنَا
لِمَهْلِكِهِمْ مَّوْعِدًا ۧ ﴿59﴾ ع 8 6 20

وَاِذْ قَالَ مُوْسٰى لِفَتٰىهُ لَآ اَبْرَحُ حَتّٰٓى اَبْلُغَ مَجْمَعَ
الْبَحْرَيْنِ اَوْ اَمْضِيَ حُقُبًا ﴿60﴾

فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنِهِمَا نَسِيَا حُوْتَهُمَا فَاتَّخَذَ
سَبِيْلَهٗ فِي الْبَحْرِ سَرَبًا ﴿61﴾

فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتٰىهُ اٰتِنَا غَدَاۗءَنَا ۡ لَقَدْ
لَقِيْنَا مِنْ سَفَرِنَا هٰذَا نَصَبًا ﴿62﴾

قَالَ اَرَءَيْتَ اِذْ اَوَيْنَآ اِلَى الصَّخْرَةِ فَاِنِّىْ نَسِيْتُ
الْحُوْتَ ۡ وَمَآ اَنْسٰنِيْهُ اِلَّا الشَّيْطٰنُ اَنْ
اَذْكُرَهٗ ۚ وَاتَّخَذَ سَبِيْلَهٗ فِي الْبَحْرِ ڰ عَجَبًا ﴿63﴾

قَالَ ذٰلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ ڰ فَارْتَدَّا عَلٰٓي اٰثَارِهِمَا
قَصَصًا ۙ ﴿64﴾

فَوَجَدَا عَبْدًا مِّنْ عِبَادِنَآ اٰتَيْنٰهُ رَحْمَةً مِّنْ
عِنْدِنَا وَعَلَّمْنٰهُ مِنْ لَّدُنَّا عِلْمًا ﴿65﴾

(58) నీ ప్రభువు ఎంతో మన్నించేవాడు, కరుణించేవాడూను, వారి చేష్టలకు ఆయన వారిని పట్టుకోదలిస్తే, తొందరగానే శిక్షను పంపి ఉండేవాడు. కాని వారి శిక్ష కోసం ఒక సమయం నిర్ణయించబడి ఉన్నది. దాని నుండి తప్పించుకుని పారిపోయే ఏ మార్గాన్నీ వారు పొందలేరు. (59) శిక్షకు గురి అయిన ఈ పట్టణాలు మీ ఎదుట ఉన్నాయి. వారు దుర్మార్గం చేయగా మేము వారిని నాశనం చేశాము. వారిలోని ప్రతి ఒక్కరి వినాశనానికి మేము సమయం నిర్ణయించి ఉంచాము. (60) మూసా తన సేవకునితో "రెండు నదుల సంగమ స్థలానికి చేరనంతవరకు నేను నా ప్రయాణాన్ని ఆపను, లేదా నేను చాలాకాలం వరకు నడుస్తూనే ఉంటాను అన్నప్పుడు (జరిగిన సంఘటనను వారికి వివరించు). (61) అయితే వారు వాటి సంగమ స్థలానికి చేరినప్పుడు వారు తమ చేపను మరచిపోయారు. అది సముద్రంలోకి సొరంగం గుండా పోయినట్లు దూసుకు పోయింది. (62) ముందుకు పోయిన తర్వాత మూసా తన సేవకునితో ఇలా అన్నాడు – "మా ఆహారం తీసుకురా. మనం నేటి ప్రయాణంలో బాగా అలసిపోయాము." (63) సేవకుడు ఇలా అన్నాడు: "ఏమయిందో చూశారా! మనం ఆ బండరాయి వద్ద విశ్రాంతికై ఆగినప్పుడు నాకు చేప విషయమే జ్ఞాపకం లేకుండా పోయింది. షైతాను నన్ను ఏమరుపాటుకు గురిచేశాడు. దాన్ని ప్రస్తావించడమే మరచి పోయాను. చేప విచిత్రంగా బయటపడి సముద్రంలోకి వెళ్ళిపోయింది. (64) మూసా, "మనం వెతుకుతూ వచ్చింది దీనిగురించే కదా!" అని అన్నాడు. వారు ఉభయులు తమ అడుగుజాడల గుండా వెనక్కి తిరిగివెళ్ళారు. (65) అక్కడ వారు మా దాసులలోని ఒక దాసుని కనుగొన్నారు. మేము అతనికి మా కారుణ్యాన్ని ప్రసాదించాము. మా తరఫు నుండి ఒక ప్రత్యేక జ్ఞానాన్ని ప్రసాదించాము.

قَالَ لَهٗ مُوۡسٰى هَلۡ اَتَّبِعُكَ عَلٰٓى اَنۡ تُعَلِّمَنِ مِمَّا
عُلِّمۡتَ رُشۡدًا ﴿66﴾
قَالَ اِنَّكَ لَنۡ تَسۡتَطِيۡعَ مَعِىَ صَبۡرًا ﴿67﴾
وَكَيۡفَ تَصۡبِرُ عَلٰى مَا لَمۡ تُحِطۡ بِهٖ خُبۡرًا ﴿68﴾
قَالَ سَتَجِدُنِىۡۤ اِنۡ شَآءَ اللّٰهُ صَابِرًا وَّلَاۤ اَعۡصِىۡ
لَـكَ اَمۡرًا ﴿69﴾
قَالَ فَاِنِ اتَّبَعۡتَنِىۡ فَلَا تَسۡـئَلۡنِىۡ عَنۡ شَىۡءٍ حَتّٰٓى
اُحۡدِثَ لَـكَ مِنۡهُ ذِكۡرًا ﴿70﴾ ع 9 11 21
فَانْطَلَقَا ۙ حَتّٰٓى اِذَا رَكِبَا فِى السَّفِيۡنَةِ خَرَقَهَا ؕ
قَالَ اَخَرَقۡتَهَا لِتُغۡرِقَ اَهۡلَهَا ۚ لَقَدۡ جِئۡتَ
شَيۡـئًا اِمۡرًا ﴿71﴾
قَالَ اَلَمۡ اَقُلۡ اِنَّكَ لَنۡ تَسۡتَطِيۡعَ مَعِىَ صَبۡرًا ﴿72﴾
قَالَ لَا تُؤَاخِذۡنِىۡ بِمَا نَسِيۡتُ وَلَا تُرۡهِقۡنِىۡ مِنۡ
اَمۡرِىۡ عُسۡرًا ﴿73﴾
فَانْطَلَقَا ۙ حَتّٰٓى اِذَا لَقِيَا غُلٰمًا فَقَتَلَهٗ ۙ قَالَ
اَقَتَلۡتَ نَفۡسًا زَكِيَّةًۢ بِغَيۡرِ نَفۡسٍ ؕ لَقَدۡ جِئۡتَ
شَيۡـئًا نُّكۡرًا ﴿74﴾

(66) మూసా అతనితో ఇలా అన్నాడు : "మీరు నేర్చుకున్న జ్ఞానాన్ని మీరు నాకు కూడా బోధించేందుకు నేను మీ వెంట ఉండవచ్చా? (67) అతను ఇలా అన్నాడు, "మీరు నా విషయంలో సహనం పాటించలేరు. (68) అసలు మీకు తెలియని విషయాన్ని గురించి సహనం చూపడం మీకు ఎలా సాధ్యం?" (69) ఇలా అన్నాడు, "ఇన్షా అల్లాహ్ మీరు నన్ను సహనశీలునిగా చూస్తారు. ఏ వ్యవహారంలోనూ నేను మీకు అవిధేయత చూపను. (70) అతను ఇలా అన్నాడు, "మంచిది ఒకవేళ మీరు నన్ను అనుసరించదలిస్తే నేను మీతో ప్రస్తావించే వరకు నన్ను ఏ విషయమూ అడగకండి." (71) అప్పుడు వారు ఉభయులూ బయల్దేరారు. చివరకు వారు ఒక పడవ ఎక్కినపుడు ఆ వ్యక్తి పడవకు రంధ్రం చేశాడు. మూసా ఇలా అన్నాడు : "పడవలో ఉన్న వారందరినీ ముంచడానికి మీరు దానికి రంధ్రం చేశారా? మీరు చేసింది దారుణమైన పనే. (72) అతనిలా అన్నాడు, "మీరు నా పట్ల ఓపిక పట్టలేరని నేను మీతో చెప్పలేదా?" (73) మూసా ఇలా అన్నాడు : "మరచిపోయి చేసినదానికి నన్ను తప్పు పట్టకండి. నా విషయంలో కరుకుగా వ్యవహరించకండి." (74) వారు ప్రయాణం సాగించారు. చివరికి వారికి ఒక బాలుడు కలిశాడు, ఆ వ్యక్తి ఆ బాలుణ్ణి చంపివేశాడు. మూసా ఇలా అన్నాడు, "మీరు ఒక అమాయకుని ప్రాణాన్ని తీశారు. వాస్తవానికి అతడు ఎవరినీ హత్యచేయలేదుకదా! మీరు చేసిన పని చాలా చెడ్డది."

ఎందుకు ఆరాధిస్తున్నారని నా ఆరాధనను, విధేయతను ఎందుకు తిరస్కరిస్తున్నారని ప్రశ్నించటం జరిగింది. మీ అందరి సృష్టికర్తను నేనని, షైతాన్ దాసులను మార్గభ్రష్టులుగా చేస్తారని హితబోధ చేయబడింది.

54 – 74 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో ఇద్దరు వ్యక్తుల గురించి ప్రస్తావించబడింది. అందులో ఒకడు అవిశ్వాసి మరొకరు విశ్వాసి. ఈ వాక్యాల్లో ఇహలోకం నిలకడలేనిదని, అశాశ్వతమైనదని, నశించేదని

పేర్కొనబడింది. ఆ తరువాత మూసా (అ) మరియు ఖిజర్‌ల సంఘటన పేర్కొనబడింది. ఇందులో మంచి గుణపాఠం, హితబోధ ఉన్నాయి.

54వ వాక్యం : ఖుర్‌ఆన్ మంచి ఉదాహరణలు ఇచ్చి, అనేక రకాలుగా హితబోధ చేస్తుంది. కాని మానవుడు అందులో కూడా లోపాలు వెదుకుతాడు. ఇలా అహంకారులే, ధిక్కారులే కాదు, ఒక్కోసారి మంచివారు కూడా చేస్తారు. హజ్రత్ అలీ (రజి) ఇలా తెలిపారు : "ఒక రాత్రి ప్రవక్త (స) మా వద్దకు వచ్చారు. మా ఇద్దరి (నేను మరియు ఫాతిమా) నుద్దేశించి ఇలా అన్నారు : "మీరిద్దరూ తహజ్జుద్ నమాజ్ ఎందుకు చదవరు?" నేనిలా అన్నాను, "ఓ అల్లాహ్ ప్రవక్తా! మా ప్రాణాలు అల్లాహ్ చేతుల్లో ఉన్నాయి. ఆయన మేము లేవాలని అనుకుంటే, మేము తప్పకుండా నిద్రలేస్తాము." ఇది విని ప్రవక్త (స) వెంటనే అక్కడి నుండి వెనక్కి తిరిగిపోయారు. ఇంకా తన తొడపై కొట్టి ఇలా అన్నారు – "మానవుడు చాలా విషయాల్లో జగడాలమారిగా ఉన్నాడు." (బుఖారీ) (తైసీరుర్రహ్మాన్)

57వ వాక్యం : అల్లాహ్ వాక్యాల పట్ల హాస్యంగా ప్రవర్తించిన వారికన్నా మరెవరు దుర్మార్గులు కాగలరని పేర్కొనబడింది. అల్లాహ్ వారిని అనేక సూచనల ద్వారా సన్మార్గంలోనికి తేవడానికి హితబోధ చేశాడు. కాని వారు వాటి నుండి లాభం పొందలేదు. తమ పాపాలను విడిచిపెట్టలేదు. వారు అవిశ్వాసానికి విశ్వాసంపై ప్రాముఖ్యతనిచ్చారు. అప్పుడు అల్లాహ్ వారి హృదయాలను కప్పివేశాడు. వారిని చెవిటివారిగా చేసివేశాడు. ఆ తరువాత తన ప్రవక్తతో "మీరు ఆ అవిశ్వాసులకు సత్య సందేశాన్ని అందజేసినా వారు ఎన్నడూ స్వీకరించరని హితబోధ చేశాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్). మూసా లాంటి గొప్ప ప్రవక్తకు ఏం జరిగిందో మీకు గుర్తు లేదా? సహీ బుఖారీలో ఇలా ఉంది – ఒక సభలో అందరికంటే గొప్ప జ్ఞాని ఎవరు అని మూసాని ప్రశ్నించడం జరిగింది. మూసా (అ), "నేను" అని సమాధానమిచ్చారు. ఎందుకంటే నేను దైవప్రవక్తను, అందువల్ల నేను అందరికంటే గొప్ప జ్ఞానిని అని మూసా (అ) భావించారు. కాని అల్లాహ్ జ్ఞానంలో మరో విషయం ఉంది. అందువల్ల "అడవిలోకి పోయి మా ఫలానా దాసుని వద్ద విద్య నభ్యసించమని" మూసాను ఆదేశించాడు. ఈ సంఘటనను ఇక్కడ పేర్కొనడం జరిగింది.

"మీరు మా దాసుడైన ఖిజర్‌ని కలసి అతని వద్ద విద్య నేర్చుకోండి."

మూసా తన సేవకుడ్ని వెంటబెట్టుకొని ఆ వ్యక్తి వద్దకు బయల్దేరారు. ఆ వ్యక్తి రెండు సముద్రాలు కలిసే సంగమం వద్ద ఉంటాడని తెలియజేయబడింది. ఆ ప్రదేశం చేరే వరకు ఆగేది లేదని మూసా నిర్ణయించుకున్నారు. వారిద్దరూ ఆ ప్రదేశానికి చేరుకున్న తర్వాత అక్కడ చేపను మర్చిపోయారు. దాన్ని కోల్పోయిన చోట ఆ వ్యక్తి లభిస్తాడని ముందే తెలియజేయబడింది. ఆ చేప వింతైన రీతిలో సముద్రంలోనికి వెళ్ళిపోయింది. వారు ఇంకా ముందుకు సాగారు. మూసా (అ) తన సేవకునితో మనం తెచ్చిన టిఫిన్ తెమ్మని అన్నాడు. అప్పుడు ఆ సేవకుడు, "మనం విశ్రాంతి తీసుకున్న చోట ఆ చేప సముద్రంలోకి వెళ్ళిపోయింది" అని అన్నాడు. అప్పుడు మూసా (అ) ఆ ప్రదేశమే కదా మనకి కావలసింది! అని అన్నాడు. ఇద్దరూ కలసి వెనక్కి తిరిగి ఆ గమ్యాన్ని చేరుకున్నారు. అక్కడకు చేరుకొని ఆ వ్యక్తిని కనుగొన్నారు. అల్లాహ్ తన కారుణ్యం ద్వారా అతనికి దివ్య జ్ఞానాన్ని ప్రసాదించాడు. కొంత అగోచర జ్ఞానాన్ని నేర్పాడు. అలాంటిది మూసా (అ) వద్ద కూడా లేదు. చాలామంది అభిప్రాయం ఇదే.

మూసా (అ) అతన్ని కలసి నేను మీ వద్ద దివ్య జ్ఞానాన్ని నేర్చుకోవాలని వచ్చాను అని అన్నాడు. అప్పుడు ఖిజర్ (అ) మూసాతో "మీకివ్వబడిన జ్ఞానం చాలదా? మీకివ్వబడిన గ్రంథం చాలదా? మీపై దైవవాణి అవతరిస్తుంది. నా దగ్గరున్న జ్ఞానం మీకు తగదు. మీ దగ్గరున్న జ్ఞానం నాకు తగదు" అన్నారు. అక్కడే ఉన్న ఓ పిచ్చుక తన ముక్కును సముద్రంలోకి ముంచి తీసింది. అప్పుడు ఖిజర్ (అ) మూసాతో మీ జ్ఞానం కంటే, నా జ్ఞానం కంటే గొప్పది అల్లాహ్ జ్ఞానం అన్నారు. దీనివల్ల తెలసిందేమంటే అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి దివ్య జ్ఞానాన్ని ప్రసాదిస్తాడు.

66వ వాక్యం : మూసా (అ) వినయ విధేయతలతో ఖిజర్‌ని తనకు దివ్యజ్ఞానం నేర్పమని ప్రాధేయపడ్డారు. ఒక్కోసారి గొప్ప జ్ఞాని కూడా తనకు తెలియని దాన్ని నేర్చుకుంటాడు. అల్లాహ్ మూసాకు తౌరాతును ప్రసాదించాడు. అందులో దైవాదేశాలు, ఇతర విద్యాజ్ఞానాలు ఉన్నాయి. ఇంకా అతనిపై దైవవాణి అవతరించబడేది. ఖిజర్‌కు మాత్రం ప్రత్యేక జ్ఞానం ప్రసాదిస్తాడని తెలుస్తుంది.

చాలామంది మార్గభ్రష్టులు దీన్ని ఆధారంగా చేసుకొని వలీ, నబీకంటే ఉన్నతుడని పిడివాదన చేస్తారు. కాని ఇది స్పష్టమైన అవిశ్వాసం, దీనికి సమాధానం ఒక్కోసారి మహాపండితుడు కూడా ఒక పండితుడి వద్ద విద్య నేర్చుకుంటాడు? అని ఫత్‌హుల్ బయాన్ రచయిత అంటున్నారు.

67వ వాక్యం : ఖిజర్ ఇలా అన్నారు : అల్లాహ్ నాకు ప్రసాదించిన జ్ఞానాన్ని నీ ముందు ప్రదర్శిస్తే నీవు సహనం పాటించలేవు. దాన్ని వ్యతిరేకిస్తావు. నాకు ఇవ్వబడినవి నాకే ప్రత్యేకం. నీకు ఇవ్వబడినవి నీకే ప్రత్యేకం. మీరు దైవప్రవక్త. అందువల్ల నాకు ఇచ్చిన జ్ఞానాన్ని ప్రదర్శిస్తే మీరు సహించలేరు. ఎందుకంటే అది మీకు షరీఅత్ ప్రకారం నిషిద్ధం, చెడూను.

69వ వాక్యం : మూసా (అ) ఆ విద్య నేర్చుకోవాలని కఠిన నిర్ణయం తీసుకున్నారు. అందువల్లనే సహనం పాటిస్తానని, నాకు నచ్చకపోయినా వ్యతిరేకించనని అన్నారు.

70వ వాక్యం : ఖిజర్ ఇలా అన్నారు : మీరు జ్ఞానార్జన నిమిత్తం నా వెంట ఉండడానికి సిద్ధంగా ఉంటే, మీకు నచ్చని విషయాల గురించి నన్ను ప్రశ్నించకండి. నా అంతట నేనే మీకు తెలియపరుస్తాను.

71వ వాక్యం : సహీహ్ బుఖారీలో ఇలా ఉంది – "వారిద్దరూ పడవకోసం సముద్ర తీరానికి బయలుదేరారు. ఒక పడవ కనబడింది. ఆ ఓడ యజమాని ఖిజర్‌ని గుర్తుపట్టాడు. అద్దె తీసుకోకుండా వారిని పడవపైకి ఎక్కించాడు. కొంతసేపు తర్వాత ఖిజర్ పడవలో లోపం కల్పించడానికి దాని గోడలో కన్నం చేశారు. మూసా ఇలా అన్నాడు, "మీరు ఈ పడవకు కన్నం వేసి పడవలో ఉన్న వారందరినీ ముంచాలని చూస్తున్నారు. మీరు మహాపరాధం చేశారు. పడవను పాడు చేశారు. నిరపరాధులను నాశనం చేయాలని కోరారు. కృతజ్ఞతకు బదులు కృతఘ్నత చూపారు. "ఖిజర్ తన షరతును మూసాకు గుర్తు చేశారు. 'మరచిపోయాను, మన్నించండి' అని మూసా అన్నారు.

74వ వాక్యం : నడవ ప్రయాణం అనంతరం ఇద్దరూ నడుస్తూ పోయారు. ఒకచోట కొందరు యువకులు ఆడుకుంటున్నారు. ఖిజర్ వారిలోని ఒకడ్ని చంపేశారు. ఉబయ్ బిన్ కఅబ్ ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు – "ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు, "ఖిజర్ చంపిన యువకుడు అవిశ్వాసి. పెద్దవాడై తన తల్లిదండ్రుల్ని అవిశ్వాసాన్ని అవలంబించమని వత్తిడి చేస్తాడు." మూసా దీన్ని చూసి సహనం పాటించలేకపోయారు. ఒక నిరపరాధిని మీరు చంపారు అని అన్నారు. ఇది వెనుకటి దానికన్నా ఘోరమైన పాపం అని అన్నారు. ఏదో కారణం ఉంటుంది. అందుకే చంపారు అనే విషయం మూసా (అ) మరచిపోయారు.

قَالَ اَلَمۡ اَقُلۡ لَّكَ اِنَّكَ لَنۡ تَسۡتَطِيۡعَ مَعِىَ صَبۡرًا ﴿75﴾

(75) అతను ఇలా అన్నాడు : మీరు నాతో సహనం వహించలేరని నేను మీకు చెప్పలేదా!?"

قَالَ اِنۡ سَاَلۡتُكَ عَنۡ شَىۡءٍۢ بَعۡدَهَا فَلَا تُصٰحِبۡنِىۡ ۚ قَدۡ بَلَغۡتَ مِنۡ لَّدُنِّىۡ عُذۡرًا ﴿76﴾

(76) మూసా ఇలా అన్నాడు : "దీని తరువాత ఒకవేళ నేను మిమ్మల్ని ఏదైనా అడిగితే, మీరు నన్ను మీ వెంట ఉంచకండి. ఇకపైన నాపై చర్య తీసుకునేం దుకు మీకు కారణం దొరికింది."

فَانْطَلَقَا ٚ حَتّٰٓى اِذَاۤ اَتَيَاۤ اَهۡلَ قَرۡيَةِ اۨسۡتَطۡعَمَاۤ اَهۡلَهَا فَاَبَوۡا اَنۡ يُّضَيِّفُوۡهُمَا فَوَجَدَا فِيۡهَا جِدَارًا يُّرِيۡدُ اَنۡ يَّـنۡقَضَّ فَاَقَامَهٗ ؕ قَالَ لَوۡ شِئۡتَ لَـتَّخَذۡتَ عَلَيۡهِ اَجۡرًا ﴿77﴾

(77) తరువాత వారిద్దరూ ముందుకు సాగి పోయారు. చివరకు ఒక పట్టణానికి చేరు కున్నారు. అక్కడి ప్రజలకు అన్నం పెట్టమని అభ్యర్థించారు. కాని వారు వీరిద్దరికీ ఆతిథ్యమివ్వడానికి తిరస్కరించారు. అక్కడ వారిద్దరూ కూలిపోనున్న ఒక గోడను చూసారు. ఆ వ్యక్తి ఆ గోడను మళ్ళీ నిలబెట్టాడు. మూసా ఇలా అన్నాడు : "మీరు కోరితే ఈ శ్రమకు బదులుగా ప్రతిఫలం తీసుకొని ఉండాల్సింది."

قَالَ هٰذَا فِرَاقُ بَيۡنِىۡ وَبَيۡنِكَ ۚ سَاُنَبِّئُكَ بِتَاۡوِيۡلِ مَا لَمۡ تَسۡتَطِعْ عَّلَيۡهِ صَبۡرًا ﴿78﴾

(78) ఆయన ఇలా అన్నారు : "ఇక చాలు, మన సహవాసం. మీరు సహనం చూపలేకపోయిన ఆ విషయాల తత్వాన్ని నేను మీకు వివరిస్తాను.

اَمَّا السَّفِيۡنَةُ فَكَانَتۡ لِمَسٰكِيۡنَ يَعۡمَلُوۡنَ فِى الۡبَحۡرِ فَاَرَدْتُّ اَنۡ اَعِيۡبَهَا وَكَانَ وَرَآءَهُمۡ مَّلِكٌ يَّاۡخُذُ كُلَّ سَفِيۡنَةٍ غَصۡبًا ﴿79﴾

(79) పడవ నదిలో కష్టపడి పనిచేసుకొనే కొందరు నిరుపేదలది. నేను దానికి లోపం కల్పించాలని ఎందుకు నిశ్చయించుకున్నానంటే, పడవలను బలవంతంగా దోచుకొనే ఒక రాజు యొక్క ప్రాంతం రాబోతుంది.

وَاَمَّا الۡغُلٰمُ فَكَانَ اَبَوٰهُ مُؤۡمِنَيۡنِ فَخَشِيۡنَاۤ اَنۡ يُّرۡهِقَهُمَا طُغۡيَانًا وَّكُفۡرًا ۚ ﴿80﴾

(80) ఇక ఆ బాలుని విషయం – అతని తల్లి దండ్రులు విశ్వాసులు. అతడు తన తలబిరుసు తనం వల్ల, తన అవిశ్వాసం వల్ల, వారిని వేధిస్తాడనే భయం మాకు కలిగింది.

فَاَرَدۡنَاۤ اَنۡ يُّبۡدِلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيۡرًا مِّنۡهُ زَكٰوةً وَّاَقۡرَبَ رُحۡمًا ﴿81﴾

(81) ఈ కారణం వల్ల మేము కోరుకున్నదేమిటంటే, వారి ప్రభువు అతనికి మారుగా, అతనికంటే గుణవంతుడైన, రక్తసంబంధీకులకు దగ్గరగా ఉండే బిడ్డను వారికి ఇవ్వాలనే.

وَاَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلٰمَيْنِ يَتِيْمَيْنِ فِى الْمَدِيْنَةِ
وَكَانَ تَحْتَهٗ كَنْزٌ لَّهُمَا وَكَانَ اَبُوْهُمَا صَالِحًا ۚ
فَاَرَادَ رَبُّكَ اَنْ يَّبْلُغَاۤ اَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا
كَنْزَهُمَا ۖ رَحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ ۚ وَمَا فَعَلْتُهٗ عَنْ اَمْرِىْ ؕ
ذٰلِكَ تَاْوِيْلُ مَا لَمْ تَسْطِعْ عَّلَيْهِ صَبْرًا ؕ ﴿82﴾ 10 ع 12 1
وَيَسْـَٔلُوْنَكَ عَنْ ذِى الْقَرْنَيْنِ ؕ قُلْ سَاَتْلُوْا
عَلَيْكُمْ مِّنْهُ ذِكْرًا ؕ ﴿83﴾

(82) ఇక గోడ విషయం ఏమిటంటే, అది ఈ పట్టణంలోనే నివసిస్తున్న ఇద్దరు అనాథ బాలురది. ఆ గోడ క్రింద వారికోసం ఒక నిధి ఉంది. వారి తండ్రి చాలా మంచివాడు. అందువల్ల వీరిద్దరూ యుక్తవయస్కులైన పిమ్మట తమ నిధిని తాము తీసుకోవాలని నీ ప్రభువు సంకల్పించాడు. ఇదంతా నీ ప్రభువు కారుణ్యం. నా అంతట నేను చేయలేదు. నీవు సహనం చూపలేని విషయాల వాస్తవం ఇది."
(83) ఓ ప్రవక్తా! వీరు నిన్ను జుల్‌ఖర్‌నైన్‌ను గురించి అడుగుతున్నారు. వారితో "నేను అతన్ని గురించి మీకు త్వరలో వినిపిస్తాను" అని పలుకు.

75 – 82 వాక్యాల వివరణ :

వ్యాఖ్యానం : మూసా (అ) ఇలా అన్నారు, "దీని తరువాత ఒకవేళ నేను మిమ్మల్ని ఏదైనా అడిగితే, మీరు నన్ను మీ వెంట ఉండనీయకండి. ఎందుకంటే ఇప్పుడు మీకు నా తరఫు నుండి కారణం దొరికిపోయింది. మీరు నాకు ఒకటి కాదు, రెండుసార్లు మీ వెంట ఉండే అవకాశం ఇచ్చారు." ఇద్దరూ ముందుకు సాగారు. చివరికి రాత్రి అవగానే ఒక పట్టణానికి చేరుకున్నారు. ఇద్దరూ అక్కడి ప్రజలకు ఆహారం కోరారు. అక్కడి ప్రజలు వారికి ఆతిథ్యం ఇవ్వటానికి నిరాకరించారు. ఆ పట్టణంలో ఒక గోడ ఉండేది. అది పడిపోయే స్థితిలో ఉండేది. ఖిజర్ (అ) దానిపై తన చేతితో నిమిరారు, వెంటనే ఆ గోడ పటిష్టంగా తయారైంది. అప్పుడు మూసా (అ), మీరు దీనికి ప్రతిఫలం తీసుకొని ఉండవలసింది. ఎందుకంటే మనకిప్పుడు డబ్బుల అవసరం ఉంది, ఇంకా వారు మనల్ని అతిథిగా స్వీకరించనూ లేదు. అప్పుడు ఖిజర్ (అ), "మీ వాగ్దానం ప్రకారం నన్ను మీరు విడిచిపెట్టండి, అయితే మీరు అసహనానికి గురైన ఆ మూడు వృత్తాంతాల వాస్తవాన్ని నేను మీకు తెలియజేస్తాను" అని అన్నారు. మహాప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు, "అల్లాహ్ మూసాను కరుణించుగాక, ఆయన గారు గనక సహనం వహించి ఉంటే ఇంకా ఆ ఇద్దరి ప్రయాణీకుల ఘటనలు ఇంకా అనేకం మనకు తెలిసేవి." (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.119) (తైసీరుర్రహ్మాన్)

అంటే ఇది పిసినారుల, అనాథల పట్టణం అన్నమాట. ఎందుకంటే ఇక్కడి ప్రజలు అతిథులకు ఆతిథ్యం ఇవ్వటాన్నే తిరస్కరించారు. వాస్తవంగా బాటసారులకు అన్నం పెట్టడం, ఆతిథ్యం ఇవ్వటం గొప్ప సద్గుణంగా భావించబడుతోంది. ఒక హదీసులో (సహీహ్ బుఖారీ : హ.నెం.5559) ప్రవక్త (స), "అల్లాహ్‌పై, తీర్పుదినంపై విశ్వాసం గల వ్యక్తి తన అతిథిని గౌరవించాలి, ఆదరించాలి" అని బోధించారు. (ఫత్‌హుల్ ఖదీర్ షర్‌హు జామిఉస్సగీర్ – 5-209). (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

పడవకు రంధ్రం చేయడం చూచి మూసా (అ) తప్పుగా భావించారు. దానిపట్ల అయిష్టాన్ని కూడా వ్యక్తం చేసారు. అయితే దాని తత్వాన్ని అల్లాహ్ (త) ఖిజర్‌కు తెలియజేసాడు. అప్పుడతను "నేను ఆ పడవకు రంధ్రం ఎందుకు చేసానంటే, లోపం ఉండటం వల్ల పడవ క్రూరమైన రాజుల బారి నుండి తప్పించుకుంటుంది. ఎందుకంటే ఇది పేదల పడవ, దీనిద్వారానే వీరి జీవనం సాగుతుంది. ఇక్కడి రాజు తన ప్రాంతం గుండా పోయే పడవల్ని దోచుకునేవాడు. అయితే ఆ పడవలో ఉన్న వారందరూ అనాథలే. ఆ క్రూరమైన రాజు పేరు హర్ద్ బిన్ బద్ర్. అతను హైస్ బిన్ ఇస్‌హాఖ్ సంతతికి చెందినవాడు. తౌరాతులో ఈ రాజుల గురించి వివరంగా ఉంది. ఇతడు

إِنَّا مَكَّنَّا لَهُۥ فِى ٱلْأَرْضِ وَءَاتَيْنَٰهُ مِن كُلِّ شَىْءٍ
سَبَبًا ﴿84﴾
فَأَتْبَعَ سَبَبًا ﴿85﴾
حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ ٱلشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِى
عَيْنٍ حَمِئَةٍ وَوَجَدَ عِندَهَا قَوْمًا ۗ قُلْنَا يَٰذَا
ٱلْقَرْنَيْنِ إِمَّآ أَن تُعَذِّبَ وَإِمَّآ أَن تَتَّخِذَ فِيهِمْ
حُسْنًا ﴿86﴾
قَالَ أَمَّا مَن ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُۥ ثُمَّ يُرَدُّ إِلَىٰ رَبِّهِۦ
فَيُعَذِّبُهُۥ عَذَابًا نُّكْرًا ﴿87﴾
وَأَمَّا مَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحًا فَلَهُۥ جَزَآءً ٱلْحُسْنَىٰ ۖ
وَسَنَقُولُ لَهُۥ مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا ﴿88﴾
ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا ﴿89﴾

(84) మేము అతనికి భూమిలో అధికారాన్ని ప్రసాదించాము. అతనికి అన్ని రకాల సాధనాలనూ, వనరులనూ కల్పించాము. (85) అతను సన్నాహాలు చేశాడు –(86) చివరికి అతను సూర్యుడు అస్తమించే హద్దుకు చేరినప్పుడు నల్లని నీటిలో సూర్యుడు మునుగుతూ ఉండగా అతను చూశాడు. అక్కడ అతనికి ఒక జాతి ప్రజలు కన్పించారు. అప్పుడు మేము ఇలా అన్నాము : "ఓ జుల్‌ఖర్‌నైన్! ఆ జాతి ప్రజలను శిక్షించటానికి గాని, వారి పట్ల ఉదార వైఖరిని అవలంబించటానికి గానీ, నీకు అధికారం ఉన్నది." (87) అతను ఇలా అన్నాడు : "వారిలో దౌర్జన్యం చేసేవాడిని మేము శిక్షిస్తాము. ఆపై అతను తన ప్రభువు వైపునకు మరలింపబడతాడు. అప్పుడు ఆయన అతనికి మరింత తీవ్రమైన శిక్ష విధిస్తాడు. (88) వారిలో విశ్వసించినవాడికి, సత్కార్యాలు చేసేవాడికీ మంచి ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. అంతేకాదు, మేము అతడికి సులువైన ఆదేశాలను ఇస్తాము.

(89) తరువాత అతను మళ్ళీ సన్నాహాలు చేశాడు.

వారిలో ఒక్కడు.

ఆ బాలుణ్ణి ఖిజర్ (అ) చంపివేసారు. ఎందుకంటే అవిశ్వాసం అతనిలో నాటుకొని ఉంది. (ఇబ్నె జరీర్). ఆ అందమైన బాలుని ప్రేమ వాడి తల్లిదండ్రులను అవిశ్వాసానికి గురిచేయకూడదని ఇలా చేయడం జరిగింది. మరణించిన బాలునికి బదులుగా వారికి అమ్మాయి పుట్టింది. అంటే అల్లాహ్ ఆ బాలునికి బదులు సద్గుణవంతుడైన, తల్లిదండ్రులకు ప్రీతికరమైన, విధేయుడైన బాలుణ్ని ప్రసాదించాడని ఒక ఉల్లేఖనంలో ఉంది. మరో ఉల్లేఖనంలో వారికి అమ్మాయి పుట్టిందని ఉంది. అదేవిధంగా ఖిజర్ ఆ బాలుణ్ని చంపినపుడు అతని తల్లి గర్భవతి అని కూడా ఉంది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్).

ఖిజర్ (అ) వేరయే ముందు ఆ మూడు సంఘటనల తత్వాన్ని మూసాకు విశదపరచాలని నిశ్చయించుకున్నారు. లేకుంటే దాన్ని మూసా (అ) పొరపడవచ్చని ఊహించారు. కొన్ని కార్యాలు అల్లాహ్ నిర్ణయపరిధిలోనే ఉంటాయి. వాటిని గురించి అల్లాహ్‌కు తప్ప మరెవ్వరికీ తెలియదు. ఇలాంటి వాటిలో కొన్ని ఖిజర్‌కు ఇవ్వబడ్డాయి. ఈ కారణంగానే ఆయన ఎలాంటి కార్యాలు నెరవేర్చారంటే వాటిని ధార్మిక దృష్టితో చూస్తే ఎంతమాత్రం ధర్మసమ్మతం కావు. అందువల్లే మూసా (అ) సహించలేకపోయారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

అల్లాహ్ (త) సజ్జనుల సంతానాన్ని పరిరక్షిస్తాడు. ఇలా ఆదేశించబడింది – "వారి తండ్రి సజ్జనుడు, అంటే అల్లాహ్ పుణ్యాత్ముల సంతానాన్ని పరిరక్షిస్తాడు." ఇంకా ఇలా ఆదేశించబడింది, "ఇంకా ఇవన్నీ దైవలీల వల్ల జరిగినవే" అంటే నేను నెరవేర్చిన కార్యాలన్నీ అల్లాహ్ ఆదేశానుసారమే జరిగాయి. ఇవన్నీ నేను కోరి చేయలేదు,

حَتّٰٓى اِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلٰى
قَوْمٍ لَّمْ نَجْعَلْ لَّهُمْ مِّنْ دُوْنِهَا سِتْرًا ۙ﴿90﴾
كَذٰلِكَ ۗ وَقَدْ اَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا ﴿91﴾
ثُمَّ اَتْبَعَ سَبَبًا ﴿92﴾
حَتّٰٓى اِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِنْ دُوْنِهِمَا
قَوْمًا ۙ لَّا يَكَادُوْنَ يَفْقَهُوْنَ قَوْلًا ﴿93﴾
قَالُوْا يٰذَا الْقَرْنَيْنِ اِنَّ يَاْجُوْجَ وَمَاْجُوْجَ
مُفْسِدُوْنَ فِى الْاَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا
عَلٰٓى اَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا ﴿94﴾
قَالَ مَا مَكَّنِّيْ فِيْهِ رَبِّيْ خَيْرٌ فَاَعِيْنُوْنِيْ بِقُوَّةٍ
اَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ۙ﴿95﴾
اٰتُوْنِيْ زُبَرَ الْحَدِيْدِ ۗ حَتّٰٓى اِذَا سَاوٰى بَيْنَ
الصَّدَفَيْنِ قَالَ انْفُخُوْا ۗ حَتّٰٓى اِذَا جَعَلَهٗ نَارًا ۙ
قَالَ اٰتُوْنِيْٓ اُفْرِغْ عَلَيْهِ قِطْرًا ۗ﴿96﴾
فَمَا اسْطَاعُوْٓا اَنْ يَّظْهَرُوْهُ وَمَا اسْتَطَاعُوْا لَهٗ
نَقْبًا ﴿97﴾
قَالَ هٰذَا رَحْمَةٌ مِّنْ رَّبِّيْ ۚ فَاِذَا جَاۤءَ وَعْدُ رَبِّيْ
جَعَلَهٗ دَكَّاۤءَ ۚ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّيْ حَقًّا ۗ﴿98﴾
وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَىِٕذٍ يَّمُوْجُ فِيْ بَعْضٍ وَّنُفِخَ
فِى الصُّوْرِ فَجَمَعْنٰهُمْ جَمْعًا ۙ﴿99﴾

(90) చివరకు అతను సూర్యుడు ఉదయించే హద్దువరకు పోయాడు. అక్కడ అతను ఒక జాతిపై సూర్యుడు ఉదయించటం చూసాడు. దానికోసం మేము ఎండ నుండి రక్షణ పొందే ఏర్పాటు ఏదీ చేయలేదు. (91) ఈ విధంగా జుల్‌ఖర్‌నైన్ వద్ద ఉన్నది ఏమిటో మాకు తెలుసు. (92) మళ్ళీ అతను సన్నాహాలు చేశాడు. (93) చివరకు అతను రెండు పర్వతాల మధ్యకు చేరినపుడు, అక్కడ అతనికి ఒక జాతి కన్పించింది. ఆ జాతి ప్రతి విషయాన్నీ అతి కష్టంగా అర్థం చేసుకుంటుంది. (94) వారు ఇలా అన్నారు, “జుల్‌ఖర్‌నైన్! యాజూజ్, మాజూజ్‌లు ఈ భూభాగంలో కల్లోలాన్ని వ్యాపింపచేస్తున్నారు. కనుక నీవు మాకూ – వారికీ మధ్య అడ్డంగా ఒక గోడను నిర్మించు. అందుకు మేము నీకు ఏదైనా సుంకం చెల్లించాలా?” (95) అప్పుడు అతను ఇలా అన్నాడు, “నా ప్రభువు నాకు ఇచ్చినదే చాలు. మీరు మాత్రం శ్రమ ద్వారా నాకు సహాయం చేయండి. నేను మీకూ – వారికీ మధ్య అడ్డంగా గోడ కడతాను. (96) నాకు ఇనుప రేకులను తెచ్చి ఇవ్వండి.” చివరకు ఆ రెండు పర్వతాల మధ్య ఉన్న ఖాళీ స్థలాన్ని అతను పూడ్చివేసి, ప్రజలతో “ఇక మంటలు రగిలించండి” అని అన్నాడు. తరువాత పూర్తిగా నిప్పు మాదిరిగా ఎర్రగా చేసి అతను, “ఇక కరిగిన రాగిని తీసుకురండి. దీనిపై కుమ్మరిస్తాను” అని అన్నాడు.(97) యాజూజ్, మాజూజ్‌లు దాని పైకి ఎక్కి రానూలేరు, దానికి కన్నం వేయటం వారికి ఇంకా కష్టతరం. (98) జుల్‌ఖర్‌నైన్ ఇలా అన్నాడు, “ఇది నా ప్రభువు కరుణ, కాని నా ప్రభువు యొక్క వాగ్దాన సమయం ఆసన్నమైనపుడు, ఆయన దానిని నేలమట్టం చేస్తాడు. నా ప్రభువు వాగ్దానం సత్యమైనది.” (99) ఆ రోజున మేము ప్రజలను వదలిపెడతాము. వారు పరస్పరం కలిసిపోతారు. శంఖం ఊదబడుతుంది. మేము మానవులందరినీ ఒకేసారి సమావేశపరుస్తాము.

وَّعَرَضۡنَا جَهَنَّمَ يَوۡمَئِذٍ لِّلۡكٰفِرِيۡنَ عَرۡضَا ۙ﴿100﴾
الَّذِيۡنَ كَانَتۡ اَعۡيُنُهُمۡ فِىۡ غِطَآءٍ عَنۡ ذِكۡرِىۡ
وَكَانُوۡا لَا يَسۡتَطِيۡعُوۡنَ سَمۡعًا ۙ﴿101﴾ ع 11 19 2
اَفَحَسِبَ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡۤا اَنۡ يَّتَّخِذُوۡا عِبَادِىۡ مِنۡ
دُوۡنِىۡۤ اَوۡلِيَآءَ ؕ اِنَّاۤ اَعۡتَدۡنَا جَهَنَّمَ لِلۡكٰفِرِيۡنَ
نُزُلًا ﴿102﴾
قُلۡ هَلۡ نُنَبِّئُكُمۡ بِالۡاَخۡسَرِيۡنَ اَعۡمَالًا ؕ﴿103﴾
اَلَّذِيۡنَ ضَلَّ سَعۡيُهُمۡ فِى الۡحَيٰوةِ الدُّنۡيَا وَهُمۡ
يَحۡسَبُوۡنَ اَنَّهُمۡ يُحۡسِنُوۡنَ صُنۡعًا ﴿104﴾
اُولٰٓئِكَ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا بِاٰيٰتِ رَبِّهِمۡ وَلِقَآئِهٖ
فَحَبِطَتۡ اَعۡمَالُهُمۡ فَلَا نُقِيۡمُ لَهُمۡ يَوۡمَ الۡقِيٰمَةِ
وَزۡنًا ﴿105﴾
ذٰلِكَ جَزَآؤُهُمۡ جَهَنَّمُ بِمَا كَفَرُوۡا وَاتَّخَذُوۡۤا
اٰيٰتِىۡ وَرُسُلِىۡ هُزُوًا ﴿106﴾
اِنَّ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ كَانَتۡ لَهُمۡ
جَنّٰتُ الۡفِرۡدَوۡسِ نُزُلًا ۙ﴿107﴾
خٰلِدِيۡنَ فِيۡهَا لَا يَبۡغُوۡنَ عَنۡهَا حِوَلًا ﴿108﴾
قُلۡ لَّوۡ كَانَ الۡبَحۡرُ مِدَادًا لِّـكَلِمٰتِ رَبِّىۡ لَنَفِدَ
الۡبَحۡرُ قَبۡلَ اَنۡ تَنۡفَدَ كَلِمٰتُ رَبِّىۡ وَلَوۡ جِئۡنَا
بِمِثۡلِهٖ مَدَدًا ﴿109﴾

(100) ఆ రోజున మేము నరకాన్ని అవిశ్వాసుల ముందు తీసుకువస్తాము. (101) వారు మా హితోపదేశం పట్ల గ్రుడ్డిగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. అసలు దానిని వినటానికి ఏమాత్రం సిద్ధపడలేదు.

(102) అయితే ఈ అవిశ్వాసులు, నన్ను వదలి, నా దాసులను తమ కార్యకర్తలుగా చేసుకొనే తలంపు కలిగి ఉన్నారా? అటువంటి అవిశ్వాసులకు ఆతిథ్యంగా మేము నరకాన్ని సిద్ధం చేసి ఉంచాము. (103) ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను : “సత్కార్యాలపరంగా అధికంగా నష్టపోయే వారెవరో మేము మీకు తెలుపమంటారా?” (104) ప్రాపంచిక జీవితంలో వారి ప్రయత్నాలన్నీ రుజుమార్గం నుండి తొలగి ఉంటాయి. అయినా వారు తాము చేసేదంతా సవ్యంగానే ఉందని భావిస్తారు. (105) వారు తమ ప్రభువు వాక్యాలను నమ్మకుండా తిరస్కరించిన వారు. ఆయన సాన్నిధ్యంలో హాజరు కావలసి ఉన్నదనే విషయాన్ని విశ్వసించనివారు. అందువల్లే వారి సత్కార్యాలన్నీ వృథా అయిపోయాయి. ప్రళయదినం నాడు మేము వాటికి ఏమాత్రం విలువనీయము. (106) వారి ప్రతిఫలం నరకం. వారు అవిశ్వాసానికి పాల్పడినందుకు బదులుగా వారు మా వాక్యాలనూ, మా ప్రవక్తలనూ, ఎగతాళి చేసినదానికి ఫలితంగా. (107) అయితే విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసినవారికి ఆతిథ్యంగా స్వర్గ ఉద్యానవనాలు ఉంటాయి. (108) వాటిలో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. ఆ స్థలాన్ని వదలిపోవాలని వారి మనస్సు ఎన్నడూ కోరదు.

(109) ఓ ప్రవక్తా! ఇలా ప్రకటించు, “ఒకవేళ నా ప్రభువు మాటలు వ్రాయటానికి సముద్ర జలమే సిరా అయినా, అది ఖాళీఅయిపోతుంది గాని, నా ప్రభువు మాటలు మాత్రం పూర్తి కావు. అంతేకాదు, మేము మళ్ళీ ఇంతే సిరాను తెచ్చినా, అది కూడా సరిపోదు.”

(110) ఓ ప్రవక్తా! ఇలా పలుకు : “నేను కేవలం ఒక మానవుణ్ణి, మీలాంటి వాణ్ణి. నాకు వహీద్వారా ఇలా తెలుపబడింది. మీ దైవం కేవలం ఒకే దైవం, కనుక తన ప్రభువును కలుసుకోవాలని కోరేవాడు సత్కార్యాలు చేయాలి. ఆరాధనలో తన ప్రభువుకు సాటి కల్పించకూడదు.”	قُلْ إِنَّمَآ أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰٓ إِلَيَّ أَنَّمَآ إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌ ۖ فَمَن كَانَ يَرْجُوا لِقَآءَ رَبِّهِۦ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَٰلِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِۦٓ أَحَدًا ﴿110﴾ ع 12 9 3

83 – 110 వాక్యాల వివరణ

వాక్యాల సంబంధం :

వెనుకటి వాక్యాల్లో ఖిజర్ (అ) గురించి ప్రస్తావించబడింది. ఒక ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది, “ఒక రోజు మూసా (అ) బనీ ఇస్రాయీల్‌ని ఉద్దేశించి ప్రసంగిస్తున్నారు, ఒక వ్యక్తి లేచి “ఈ కాలంలో అందరికన్నా గొప్ప పండితుడు ఎవరు?” అని ప్రశ్నించాడు. అప్పుడు మూసా (అ) “నేనే అందరికన్నా గొప్ప పండితుడను” అని సమాధానం ఇచ్చారు. ఇది అల్లాహ్‌కు ఎంతమాత్రం నచ్చలేదు. ఇంకా ఇలా ఆదేశించాడు, “నువ్వు ఇలా అనకుండా ఉండవలసింది.” అప్పుడు అల్లాహ్ (త) మా భక్తుల్లోని ఒక వ్యక్తి కొన్ని విషయాల్లో నీకంటే ఎక్కువ జ్ఞానం కలిగి ఉన్నాడు అని తెలియపర్చాడు. ఆ తరువాత మూసా (అ) వాటి విద్యను అభ్యసించడానికి ప్రత్యేకంగా సహనం గురించి నేర్చుకోవటానికి ఖిజర్ వద్దకు వెళ్ళారు. అతని వద్ద అనేక విషయాల గురించి విద్యనభ్యసించారు. (బుఖారీ)

ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో జుల్‌ఖర్నయిన్ చక్రవర్తి గురించి ప్రస్తావించబడింది. అతడు తూర్పు పడమరలను జయించాడు. సమస్త శక్తి యుక్తులు, గౌరవం, పేరు ప్రతిష్ఠలు కలిగి ఉన్నా అల్లాహ్‌ను ప్రార్థిస్తూ, ఆయనకు కృతజ్ఞుడై ఉండేవాడు. ఓ మక్కా అవిశ్వాసులారా! వారి ముందు మీరు ఏమాత్రం కారు. కాని మీరు చాలా అహంకారంగా, గర్వంగా ప్రవర్తిస్తున్నారు, సత్యాన్నే తిరస్కరిస్తున్నారు. అల్లాహ్ ఆదేశాల్నే వ్యతిరేకిస్తున్నారు. విధేయతకు సిద్ధంగా లేరు.

వ్యాఖ్యానం :

అతని తలపై రెండు వైపుల రాగి ఉండేది. అందువల్ల అతనికి జుల్‌ఖర్నయిన్ అని అనేవారు. గ్రంథ ప్రజలలోని కొందరు అతడు రోమ్, పారసీక చక్రవర్తి అయినందువల్ల లేదా అతని తలపై రెండు కొమ్ములు ఉండేవని, మరికొందరు ప్రపంచ రెండు అంచుల వరకు ప్రయాణం చేసినందువల్ల జుల్‌ఖర్‌నయిన్ అనే బిరుదు పొందాడని అభిప్రాయపడుతున్నారు.

జుల్‌ఖర్నయిన్ విశాల సామ్రాజ్యానికి, గొప్ప బలగానికి అధిపతి

అంటే మేము అతనికి విశాల సామ్రాజ్యాన్ని, అనేక రకాల యుద్ధ సామగ్రిని ప్రసాదించాము. అతని వద్ద చాలా పెద్ద సైన్యం, చాలా పెద్ద మొత్తంలో యుద్ధ సామగ్రి ఉండేది. అతని అధీనంలో పెద్ద పెద్ద కోటలు ఉండేవి. ఈ కారణం వల్లనే తూర్పుపడమర దేశాలు అతని అధీనంలోకి వచ్చి చేరాయి. ప్రపంచం అతని ఆజ్ఞలపై నడిచేది. ఇంకా అనేక జాతులను అతని సేవను అదృష్టంగా భావించడం జరిగింది. ఆ తరువాత ఇలా ఆదేశించడం జరిగింది, “మేము వారికి సకల సదుపాయాలను, వనరులను, అనేక విద్యలను, ప్రాపంచిక సూచనలను ప్రసాదించాము. అతడు అనేక భాషలను తెలిసి ఉండేవాడు. ఏ జాతితో యుద్ధం చేస్తే ఆ జాతి ప్రజలతో ఆ భాషలో మాట్లాడేవాడు.” (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

ఈ వాక్యంలో అల్లాహ్ ఇలా ఉపదేశిస్తున్నాడు, “ఖురైషులు జుల్‌ఖర్నయిన్ గురించి నిన్ను ప్రశ్నిస్తున్నారు, మీరు ఇలా పలకండి : ‘దీన్ని గురించి నేను మీకు అల్లాహ్ నాపై అవతరింపజేసిన వాక్యాలను వినిపిస్తాను.’ ఇక్కడి

నుండి జుల్‌ఖర్నయిన్ ప్రస్తావన ప్రారంభమయింది. అల్లాహ్ అతనికి సైనిక బలాన్ని, ధనాన్ని, వివేకాన్ని, తెలివితేటలను, పేరు ప్రఖ్యాతులను, ఆధిక్యతను ప్రసాదించాడు. ప్రతి వస్తువునూ పొందే మార్గాన్ని బోధించాడు. అతని వద్ద శక్తి, ఆయుధాలు, ఇతర వనరులన్నీ ఉండేవి. వీటన్నిటినీ ఉపయోగించి ప్రాక్ పశ్చిమాలను జయించాడు. పడమర దిక్కున ఆయన సూర్యుణ్ని మట్టి నల్లగాను, వేడిగాను ఉన్న ఏటిలో అస్తమించటం చూసాడు. ఖుర్‌ఆన్ వ్యాఖ్యాతలు ఈ ఏటిని అట్లాంటిక్ సముద్రంగా గుర్తించారు. జుల్‌ఖర్నయిన్ దీని తీర ప్రాంతం వరకు వెళ్ళి ఆగిపోయాడు. అక్కడ సూర్యాస్తమయంలో సూర్యుడు ఆ సమయంలో మునిగిపోతున్నట్లు అనిపించేది. పడమర చివరి అంచుకు చేరిన తరువాత జుల్‌ఖర్నయిన్ తూర్పు వైపునకు తిరుగు ప్రయాణమయ్యాడు. దారిలో ఎదురైన జాతులన్నిటికీ దేవుని ఏకత్వ సందేశాన్ని అందజేసాడు. స్వీకరించిన వారిని విడిచిపెట్టాడు. స్వీకరించని వారిని శిక్షించి, వారి ధనాన్ని దోచుకున్నాడు. వారిలోని బలవంతులను తన సైన్యంలో చేర్చుకున్నాడు. చివరికి తూర్పు చివరి అంచుకు చేరుకున్నాడు. అక్కడ అతడు ఒక జాతిని ఎటువంటి సభ్యతా, సంస్కారం, సంస్కృతి లేనట్లుగా గుర్తించాడు. వారికి ఇళ్లు లేవు. చెట్లు లేవు వారికి ఆశ్రయం ఇవ్వటానికి. "వీరు ఎరుపుగా ఉండేవారని, పొట్టిగా ఉండేవారని, గుహల్లో నివసించేవారని, చేపలను ఆహారంగా తినేవారని" సయీద్ బిన్ జుబైర్ పేర్కొన్నారు.

ఇతడు తూర్పు చివరి అంచుకు చేరిన తరువాత తూర్పు పడమరల మధ్య ఉత్తర దక్షిణ మార్గాన్ని ఎన్నుకొని ముందుకు సాగాడు. చివరికి పడమర చివరి అంచుకు చేరుకున్నాడు. అక్కడ రెండు వైపుల ఎత్తైన కొండలు ఉండేవి. రెంటిమధ్య విశాలమైన ఖాళీ స్థలముండేది. అక్కడ ఒక మానవ సమూహం తారసపడింది. వారి భాష అర్థమయ్యే స్థితిలో ఉండేది కాదు. ఎందుకంటే వారి భాష విచిత్రంగా ఉండేది. ఇంకా వారిలో అర్థం చేసుకొనే శక్తి కూడా అంత ఉండేది కాదు. వారు జుల్‌ఖర్నయిన్‌తో "ఈ రెండు కొండల వెనుక యాజూజ్ మాజూజ్ జాతి వారు నివసిస్తున్నారు. వారికి అవకాశం దొరికినప్పుడల్లా కొండల మధ్య ఉన్న మార్గం ద్వారా మా ప్రాంతంలోనికి వచ్చి కల్లోలం, ఉపద్రవం, హత్యలు, లూటీలు చేసి తిరిగి తమ ప్రాంతానికి వెళ్ళిపోతున్నారు. మీరు మా నుండి ప్రతిఫలం తీసుకొని మాకూ – వారికీ మధ్య ఏదైనా అడ్డు ఏర్పాటు చేయగలరా?" అని విన్నవించుకున్నారు.

జుల్‌ఖర్నయిన్ వారికి అవునని సమాధానమిచ్చాడు. అతడు వారితో ప్రతిఫలం అవసరం లేదని, అల్లాహ్ ప్రసాదించిందే నావద్ద చాలా ఉందని, మీరు కేవలం శ్రమ ద్వారా, సాంకేతిక నిపుణుల ద్వారా, పరికరాల ద్వారా నాకు సహాయం చేయండి. నేను మీ సమస్యను తీర్చగలను అని అన్నాడు. వారిని ఇనుప రేకులు ఇవ్వమని కోరాడు. రెండు కొండల మధ్య ప్రదేశంలో ఇనుప రేకులతో రెండు సమాంతర గోడలను పేర్చాడు. వారిని ఆ రెండు గోడల మధ్య అగ్నిని రగిలింపజేయమని ఆదేశించాడు. ఆ తరువాత కరిగించిన రాగిని ఇవ్వమని, దాన్ని ఆ గోడలపై వేస్తానని, అది ఇనుప గోడలకు అతుక్కుపోతుందని, ఆ గోడ చాలా ఎత్తుగా దృఢంగా ఉంటుందని అన్నాడు. అదేవిధంగా జరిగింది. ఆ తరువాత నుండి యాజూజ్ మాజూజ్‌లు రావటం మానివేసారు. వారు దానికి కన్నం వేయడం కూడా అసాధ్యంగా మిగిలింది. అప్పుడు జుల్‌ఖర్నయిన్ ఇక్కడి ప్రజలకు ఈ గోడ దైవకారుణ్యం అని, ఇప్పుడు వారు వచ్చి అల్లకల్లోలం సృష్టించలేరని, తీర్పుదినానికి ముందు వారు బయటపడే సమయం ఆసన్నమయినపుడు ఈ అడ్డుగోడ తునాతునకలు అవుతుందని, మొదటిలా మార్గం ఏర్పడుతుందని అన్నాడు. ఏది ఏమైనా అల్లాహ్ వాగ్దానం సత్యమైనది. తీర్పుదినం తప్పకుండా వస్తుంది. మానవులకు వారి కర్మల ప్రకారం శిక్షా ప్రతిఫలాలు ఇవ్వటం జరుగుతుంది.

యాజూజ్ మాజూజ్‌లు ఎవరైనాసరే, ప్రామాణిక హదీసుల్లో ఇలా ఉంది : "తీర్పుదినం సమీపించగానే ఆ గోడ తునాతునకలు అయిపోతుందని, యాజూజ్ మాజూజ్‌ల సైన్యం బయల్పడుతుంది" అని ఉంది. ఇమామ్

అహ్మద్, తిర్మిజి, హాకిమ్ ఇంకా ఇతరులు అబూ హురైరా (రజి) ద్వారా ఉల్లేఖించారు. ముహద్దిస్ అల్బానీ గారు దీన్ని పునఃపరిశీలించి, ధృవపరిచారు. "వారు బావులలోని నీటిని త్రాగివేస్తారు. ప్రజలు వారికి భయపడి కోటల్లో దాక్కుంటారు. వారు తమ బాణాల్ని ఆకాశం వైపునకు వదులుతారు. అవి రక్తసిక్తమై వారి వైపు మరలుతాయి. అప్పుడు వారు, "మేము భూవాసులను జయించాము, ఆకాశవాసుల కన్నా ఉన్నతమైనవారమని ప్రగల్భాలు పలుకుతారు."

అప్పుడు అల్లాహ్ వారి తల వెనుక భాగాన్ని ఒక వ్యాధికి గురిచేస్తాడు. దాని కారణంగా వారందరూ మరణిస్తారు. ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు, "ఎవరి చేతిలో నా ప్రాణం ఉందో ఆయన సాక్షి! జంతువులు వారి మాంసాన్ని తిని బలుస్తాయి, అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటాయి. అల్లాహ్ ఆదేశం, "అంటే దజ్జాల్ మరణం తరువాత యాజూజ్ మాజూజ్‌లు బయల్పడినప్పుడు అధిక జనసమూహం వల్ల ఒకర్ని ఒకరు గుద్దుకోవటం జరుగుతుంది. అన్ని వైపులా అత్యాచారాలూ, హత్యలూ, హింస చెలరేగుతాయి."

ఫత్‌హుల్ బారీ రచయిత ఇలా వ్రాస్తున్నారు, అప్పుడు ఈసా (అ) విశ్వాసులను తీసుకొని తూర్ కొండవైపు వెళ్ళిపోతారు. అప్పుడు అల్లాహ్ వారి ముక్కుల్లో ఒక విధమైన పురుగుల్ని సృష్టిస్తాడు, దాని వల్ల వారందరూ మరణిస్తారు. వారు మక్కా, మదీనా, బైతుల్ మఖ్దిస్‌లలో ప్రవేశించలేరు. ఇంకా ప్రజల వరకూ చేరలేరు. అప్పుడు ప్రజలు అల్లాహ్‌ను ప్రార్థిస్తూ ఉంటారు. హాఫిజ్ ఇబ్నె కసీర్ ఇలా వ్రాస్తున్నారు, "కర్మలను అల్లాహ్ స్వీకరించాలంటే దానికి రెండు షరతులు ఉన్నాయి. ఒకటి అది ముహమ్మద్ (స) సంప్రదాయం ప్రకారం ఉండాలి, రెండు కేవలం అల్లాహ్ ప్రసన్నత కొరకే చేయాలి. పేరు ప్రతిష్టల కోసమో, ప్రదర్శనాబుద్ధితోనో, ప్రాపంచిక లాభాల కోసమో చేయరాదు.